

Kulturvanor 2023

Kulturfakta 2024:4

Postadress: Box 1001, 405 21 Göteborg

Besöksadress: Södra Vägen 54

Telefon: 031-395 20 00

E-post: info@kulturanalys.se

Webbplats: www.kulturanalys.se

© Myndigheten för kulturanalys 2024

Omslagsillustration: Anna Lena Mayor Ekeblad

Myndigheten för kulturanalys

Kulturvanor 2023

Kulturfakta 2024:4

Innehåll

Förord	5
Sammanfattning	6
De vanligaste kulturaktiviteterna 2023	6
De flesta kulturaktiviteter motsvarar nu nivåerna före pandemin	6
Skillnader i invånarnas kulturvanor	6
Inledning	7
Data från SOM-institutet vid Göteborgs universitet	7
Disposition och läsanvisning för tabeller och diagram	11
Kulturvanor 2023	12
Kulturintresse och kulturaktiviteter	12
Kulturvanor i förändring?	13
Demografiska, socioekonomiska och geografiska skillnader	15
Besöksaktiviteter	21
Resultat i korthet	21
Besöksaktiviteter motsvarar nu nivåerna före pandemin	21
Skillnader i besöksvanor 2023	22
Tabeller och diagram.....	24
Bio, föreställningar och konserter	28
Resultat i korthet	28
Biobesök når inte upp till samma nivåer som före pandemin.....	28
Andelen som gått på teater, dans och konsert överträffar nivåerna före pandemin ..	28
Skillnader i publika aktiviteter 2023	29
Tabeller och diagram.....	31
Musik och film	34
Resultat i korthet	34
Stabila musik- och filmvanor	34
Skillnader i musik- och filmvanor 2023	34
Tabell och diagram.....	36
Läst och lyssnat på böcker	38
Resultat i korthet	38
Läsvanor över tid.....	38
Skillnader i läsvanor 2023	38
Tabell och diagram.....	40

Eget skapande	42
Resultat i korthet	42
Små förändringar över tid i eget skapande	42
Skillnader i eget skapande 2023	42
Tabell och diagram.....	44
Eget utövande och spel.....	46
Resultat i korthet	46
Små förändringar över tid i eget utövande	46
Skillnader i eget utövande 2023	47
Tabeller och diagram.....	48
Referenser.....	52

Förord

Myndigheten för kulturanalys (Kulturanalys) publicerar regelbundet rapporter om invånarnas kulturvanor. Kulturanalys samverkar med SOM-institutet vid Göteborgs universitet som i sina årliga enkätundersökningar på temana samhälle, opinion och medier ställer frågor om kulturaktiviteter till invånare mellan 16 och 90 år. I denna rapport presenteras resultaten från 2023 års datainsamling.

Studier av kulturvanor är ett viktigt stöd för kulturpolitik på olika nivåer för att belysa läget i relation till det nationella kulturpolitiska målet om att alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet.

Göteborg i juli 2024

Mats Granér
Myndighetschef

Sammanfattning

Myndigheten för kulturanalys (Kulturanalys) presenterar i denna rapport invånarnas kulturvanor 2023 och beskriver även utvecklingen över tid. Rapporten omfattar 28 kulturaktiviteter som ingår i den nationella SOM-undersökningen.

De vanligaste kulturaktiviteterna 2023

Invånarna i Sverige har ett stort kulturintresse och mest populärt är musik, följt av film, läsning och kulturarv eller historia. Kulturintresset avspeglas även i de kulturaktiviteter som var vanligast bland invånarna 2023: att lyssna på musik, vilket 96 procent gjort minst någon gång under det senaste året, följt av att se på tv-serier (94 procent), film (92 procent) och att läsa någon eller flera böcker (81 procent). De vanligaste besöksaktiviteterna var att besöka historisk sevärdhet eller byggnad (63 procent), följt av att gå på bio (58 procent), besöka bibliotek (55 procent) och gå på museum (53 procent). De minst vanliga kulturaktiviteterna som ingick i SOM-undersökningen 2023 var att spela teater eller lajv (6 procent), sjunga i kör (8 procent) och gå på dansföreläsning (15 procent).

De flesta kulturaktiviteter motsvarar nu nivåerna före pandemin

Resultaten visar att invånarnas kulturvanor kännetecknas av stabilitet under 2000-talets första två decennier fram till pandemin. Det är tydligt att rekommendationer om social distansering och restriktioner med maxantal för publik och besök under pandemin begränsade kulturutbudet och kulturutövandet. Under 2022 ökade nära samtliga besöksaktiviteter och publika aktiviteter igen och 2023 når de flesta kulturaktiviteterna upp till samma eller högre nivåer jämfört med före pandemin. Det gäller dock inte andelen som gått på bio, museum, hemslöjdsmarknad eller hemslöjdsutställning. Värt att notera är att andelen som ägnat sig åt de olika kulturaktiviteterna ökar eller är på samma nivå 2023 jämfört med 2022 och ingen andel har minskat.

Skillnader i invånarnas kulturvanor

Det finns skillnader i invånarnas kulturvanor med avseende på demografi, socioekonomi och var i landet man bor. I korthet är kvinnor mer kulturaktiva än män och de flesta kulturaktiviteterna är vanligast bland storstadsbor och personer med hög utbildning. Resultaten är blandade avseende sambanden mellan hushållsinkomst och invånarnas kulturaktiviteter, men flera kulturaktiviteter är vanligast bland personer som bor i hushåll med hög hushållsinkomst. Några kulturaktiviteter är åldersövergripande, men yngre förefaller vara mest kulturellt aktiva och äldre personer över 65 år ägnar sig i mindre utsträckning åt kultur.

Inledning

Myndigheten för kulturanalys (Kulturanalys) publicerar regelbundet rapporter om invånarnas kulturvanor. Kulturanalys samverkar med SOM-institutet vid Göteborgs universitet, som i sina årliga enkätundersökningar ställer frågor till invånare mellan 16 och 90 år, bland annat om deras kulturaktiviteter. I denna rapport presenterar vi resultaten från 2023 års undersökning, och vi beskriver även utvecklingen av kulturvanorna över tid. Vidare beskriver vi skillnader mellan kvinnor och män, olika åldersgrupper, olika utbildnings- och inkomstnivåer samt mellan boende i stad och land. Totalt omfattar rapporten 28 kulturaktiviteter.

Utgångspunkten för de kulturaktiviteter som ingår i undersökningen är ett av de nationella kulturpolitiska målen: ”Alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet.” För att uppnå målen ska kulturpolitiken bland annat ”främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor” samt ”främja ett levande kulturarv som bevaras, används och utvecklas” (prop. 2009/10:3, s. 26).

Data från SOM-institutet vid Göteborgs universitet

Data till Kulturanalys rapporter om kulturvanor samlas in av SOM-institutet vid Göteborgs universitet, som årligen genomför frågeundersökningar på temana samhälle, opinion och medier i syfte att belysa hur invånarnas vanor och attityder förändras över tid. En tabellrapport om samtliga kulturvanor finns publicerad på SOM-institutets webbplats (SOM-institutet, 2024c). Nedan beskrivs i korthet datainsamling, urval, svarsfrekvens och representativitet för SOM-undersökningen 2023. En utförlig metoddokumentation från den nationella SOM-undersökningen 2023 finns tillgänglig på institutets webbplats (SOM-institutet, 2024a).

Datainsamling, urval och svarsfrekvens

SOM-institutet skickar årligen under hösten ut enkäter till ett urval av invånare mellan 16 och 90 år.¹ År 2023 ingick totalt 26 250 personer och undersökningen gjordes i sju olika frågeformulär som omfattade 3 750 personer vardera. Svarsfrekvensen var 48 procent, men antalet svarande varierar mellan frågeformulären och frågorna.² Över lag är svarsgruppens demografiska representativitet god, med undantag för de yngre åldersgrupperna som är underrepresenterade (SOM-institutet 2024c, s. 1–2). Att de yngre är underrepresenterade kan påverka skattningen av de kulturvanor som präglas av stora skillnader mellan åldersgrupperna.

¹ Från och med 2022 utökades den övre åldersgränsen från 85 till 90 år i SOM-undersökningarna (SOM-institutet 2024c, s. 6).

² Läs mer i tabell 11 i metoddokumentationen från den nationella SOM-undersökningen, SOM-institutet 2024a.

Frågor om kulturaktiviteter

Frågorna om kulturaktiviteter i SOM-undersökningarna är formulerade enligt följande: ”Hur ofta har du under de senaste 12 månaderna gjort följande?” I denna rapport använder vi även benämningen ”under det senaste året”.

Svarsalternativen är ”Ingen gång”, ”Någon gång under de senaste 12 månaderna”, ”Någon gång i halvåret”, ”Någon gång i kvartalet”, ”Någon gång i månaden”, ”Någon gång i veckan” och ”Flera gånger i veckan”.

I denna rapport presenterar vi huvudsakligen resultat som avser minst någon gång under de senaste 12 månaderna, där vi slår samman samtliga svarsalternativ utom ”ingen gång”. För mer frekventa kulturaktiviteter, såsom att se på film, läsa, lyssna på bok eller musik, presenterar vi även resultat som avser minst någon gång i veckan. Flera kulturaktiviteter visas också i figurer där svarsalternativen summerats till ingen gång, någon gång om året, någon gång i kvartalet och minst någon gång i månaden. Enkäten i sin helhet hittas på SOM-institutets webbplats (SOM-institutet, 2024b).

De mätserier som finns för de olika kulturaktiviteterna varierar i längd. Vissa aktiviteter har mätts sedan SOM-undersökningarna startade, medan andra har lagts till under senare år. I tabell 1 visas vilket år respektive kulturaktivitet som ingår i denna rapport började mätas.

Tabell 1. Startår i de nationella SOM-undersökningarna för 28 kulturaktiviteter

	Startår
Gått på teater	1989
Läst någon bok	1989
Gått på bio	1989
Besökt bibliotek	1989
Gått på rock-/popkonsert	1999
Tecknat/målat	1999
Sjungit i kör*	2006
Gått på museum	2007
Sysslat med handarbete/hantverk	2007
Lyssnat på ljudbok/talbok	2007
Gått på konstutställning	2007
Skrivit dagbok/poesi	2007
Spelat musikinstrument*	2007
Gått på klassisk konsert/opera	2007
Deltagit i studiecirkel/kurs	2007
Gått på dansföreställning	2007
Spelat teater/lajv	2007
Dansat	2008
Besökt historisk sevärdhet/byggnad	2008
Besökt fornminne	2008
Läst någon e-bok**	2012
Lyssnat på musik	2013
Sett på film	2013
Gått på hemslöjdsmarknad/utställning	2014

	Startår
Spelat dator-/mobil-/tv-spel	2020
Sett föreställning/konsert digitalt	2021
Sett på tv-serier	2023
Spelat brädspel	2023

Kommentar: *Sjungit i kör och spelat musikinstrument ingick i samma fråga mellan 2014 och 2020.
 **Kulturanalys har enbart tillgång till data för 2023 för läst någon e-bok.

Bakgrundsfaktorer

I denna rapport presenterar vi resultat uppdelade på demografiska, socioekonomiska och geografiska faktorer. Denna rapport är deskriptiv och gör inte anspråk på att kunna uttala sig om samband mellan bakgrundsfaktorerna, orsak eller verkan.

Demografiska faktorer: kön och ålder

I SOM-undersökningarna ställs en fråga om kön, och vi presenterar resultaten uppdelade på kvinnor och män. Vidare ställs en fråga om ålder, och vi presenterar resultaten uppdelade på fyra åldersgrupper: 16–29 år, 30–49 år, 50–64 år och 65–90 år.

Socioekonomiska faktorer: utbildnings- och inkomstnivå

Vi presenterar utbildningsnivå uppdelat på ”Låg” som avser grundskola eller motsvarande, ”Medel” som avser utbildning utöver grundskola, men inte högskola eller universitet, och ”Hög” som avser studier vid högskola eller universitet (med eller utan examen).

Hushållsinkomst avser den sammanlagda inkomsten för alla personer i hushållet. Hushållsinkomst delas in i ”Låg” som avser max 300 000 kr, ”Medel” som avser 301 000–800 000 kr och ”Hög” som avser mer än 800 000 kr.

Stad och land

Avslutningsvis presenterar vi resultat för stad och land, mer precist för alternativen ”Landsbygd”, ”Mindre tätort”, ”Större tätort/stad” samt ”Storstad”. Den sistnämnda kategorin har skapats av SOM-institutet genom komplettering med SCB:s registerdata om kommunkoder för boende i storstäderna Stockholm, Göteborg och Malmö.

Bakgrundsfaktorer samvarierar

I rapporten från SOM-institutet (SOM-institutet, 2024c) finns även data för ytterligare uppdelningar av kulturaktiviteter per region, subjektiv klass, hälsa och livstillfredsställelse. Dessa presenteras inte i denna rapport, eftersom rapporten blir mer överskådlig med färre bakgrundsfaktorer.

Värt att notera är att bakgrundsfaktorerna samvarierar, exempelvis inkomst, ålder och utbildningsnivå.³ Vi har ändå valt att beskriva resultat för skillnader i kulturaktiviteter utifrån demografiska, socioekonomiska och geografiska faktorer, eftersom de var och en för sig bidrar till att belysa skillnader mellan invånarnas kulturvanor.

Kulturanalys publicerar återkommande fördjupande rapporter om invånarnas kulturvanor där mer avancerade statistiska metoder används. I en rapport från 2023 analyseras skillnader i invånarnas kulturaktiviteter och om sambanden med de olika bakgrundsfaktorerna förändrats mellan 2001 och 2019 (Myndigheten för kulturanalys, 2023, s. 67–94).

Mätningar före, under och efter pandemin

Fokus för denna rapport är resultaten för 2023 års nationella SOM-undersökning, som pågick under de sista tre månaderna av 2023. Frågorna om kulturaktiviteter avser vad man har gjort de senaste 12 månaderna. Undersökningens referensperiod sträcker sig alltså från hösten 2022 till hösten 2023.

Vi jämför även med resultat från 2019, 2021 och 2022 års undersökningar. För 2021 års mätning gällde restriktioner under pandemin under hela referensperioden. För 2022 års mätning pågick pandemin under en mindre del av referensperioden och restriktionerna togs bort helt i februari. I rapporten kommer åren 2020 och 2021 beskrivas som pandemiåren, och 2022 som året efter pandemin. Mätningarna stämmer dock inte överens med pandemiperioden och resultaten för 2020 underskattar effekterna av restriktioner och rekommendationer under pandemin, medan skattningarna som baseras på 2022 års undersökning underskattar återhämtningen.

³ I en deskriptiv analys kan ett resultat exempelvis vara att personer med låg inkomst tar del av kulturutbudet i mindre utsträckning än personer med högre inkomstnivåer. I en multivariat analys blir det möjligt att isolera hur mycket sociala positioner överlappar varandra. I detta fall kan det vara möjligt att sambandet mellan inkomst och kulturdeltagande försvagas när även utbildningsnivå ingår i den statistiska analysen. Kulturanalys har tidigare konstaterat att utbildning är den bakgrundsfaktor som vanligen har starkast samband med flest kulturaktiviteter (Myndigheten för kulturanalys 2017, s. 43).

Disposition och läsanvisning för tabeller och diagram

Rapporten omfattar 28 kulturaktiviteter som ingår i SOM-undersökningen och i första kapitlet beskrivs resultat från 2023 och även förändringar jämfört med 2022 och före pandemin. Dessutom sammanfattas skillnader i invånarnas kulturvanor utifrån demografiska, socioekonomiska och geografiska faktorer.

Därefter beskriver vi kulturaktiviteterna i följande kapitel:

- Besöksaktiviteter
- Bio, föreställningar och konserter
- Lyssnat på musik och sett på film
- Läst och lyssnat på böcker
- Eget skapande
- Eget utövande och spel.

Varje kapitel följer samma disposition och inleds med resultat i korthet, där fokus är resultat från 2023. Det görs även jämförelser med 2022 och året före pandemin, 2019. Därefter följer en tabell och diagram. Tabellen inkluderar resultat från 2019, 2022 och 2023 för samtliga kulturaktiviteter i kapitlet och även uppdelat på bakgrundsfaktorerna kön, ålder, utbildning, hushållsinkomst, stad och land för 2023. Därefter följer diagram med tidsserier och över antal tillfällen. Det finns även en fristående bilaga i Excel som inkluderar diagrammen för de kulturaktiviteter som ingår i rapporten.

I tabeller och diagram har vi avrundat till närmaste heltal. Vi har testat om skillnader är statistiskt signifikanta för kulturaktiviteter uppdelat på bakgrundsvariablerna samt förändring från ett år till ett annat.⁴ Syftet är att säkerställa att de observerade skillnaderna också är faktiska skillnader i populationen och inte beror på slumpfaktorer i urvalet. I samtliga tabeller redovisas ej signifikanta resultat inom parentes. I texten skriver vi att det inte är några betydande skillnader när skillnaderna inte är statistiskt signifikanta.

⁴ Med hjälp av ett chi2-test är det möjligt att jämföra faktisk fördelning inom en grupp med en förväntad fördelning och pröva om skillnader är orsakad av slumpen eller ej. Testerna visar resultat med 95 % sannolikhet. Signifikanstest för skillnader jämfört med föregående år har gjorts från 2020.

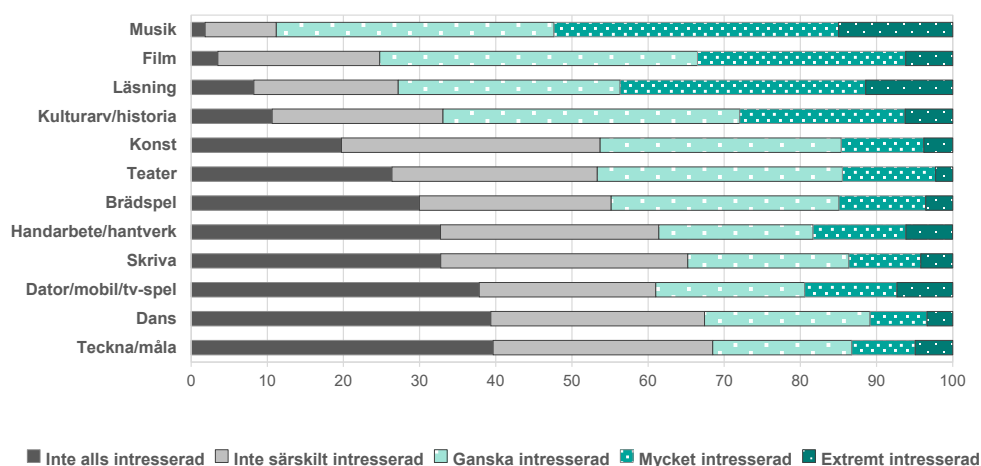
Kulturvanor 2023

Kulturintresse och kulturaktiviteter

Stort kulturintresse

Det finns ett stort intresse för kultur bland invånarna i Sverige. Mest populärt var musik: 89 procent av invånarna var ganska, mycket eller extremt intresserade. De flesta var också intresserade av film (75 procent), läsning (73 procent) och kulturarv eller historia (67 procent). Närmare hälften av invånarna var intresserade av teater och konst och ungefär 40–45 procent var intresserade av spel, handarbete eller hantverk. Drygt 30 procent var intresserade av dans och av att teckna eller måla.

Figur 1. Intresse för 12 konst- och kulturformer 2023, andel i procent

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2023.

De vanligaste kulturaktiviteterna

Kulturaktiviteter som man kan göra hemma var vanligare än att ta del av olika former av kulturutbud. Tabell 2 visar 28 kulturaktiviteter och hur stor andel av invånarna som ägnat sig åt dessa under 2022 och 2023. Den vanligaste kulturaktiviteten både 2022 och 2023 var att lyssna på musik, vilket 96 procent gjorde minst någon gång under det senaste året, följt av att se på TV-serier (94 procent), film (92 procent) och läsa någon bok (81 procent).

De vanligaste besöksaktiviteterna och publika aktiviteterna var att besöka historiska sevärdheter eller byggnader, vilket 63 procent gjorde under året, följt av att gå på bio (58 procent), bibliotek (55 procent) och museum (53 procent). De minst vanliga kulturaktiviteterna som ingick i SOM-undersökningen 2023 var spela teater eller lajv (6 procent), sjunga i kör (8 procent) och gå på dansföreställning (15 procent).

Kulturvanor i förändring?

Kultur engagerar fler eller lika många 2023

Av tabell 2 framgår att andelen av invånarna som ägnat sig åt de olika kulturaktiviteterna är oförändrad eller ökar 2023 jämfört med 2022 och att ingen andel har minskat.

Tabell 2. 28 kulturaktiviteter 2022 och 2023, andel i procent

Kulturaktiviteter	2022	2023	Ökat/minskat /oförändrat
Lyssnat på musik	95	96	Oförändrat
Sett på tv-serier	Saknas	94	
Sett på film	90	92	Oförändrat
Läst någon bok	78	81	Ökat
Historisk sevärdhet/byggnad	62	63	Oförändrat
Bio	55	58	Ökat
Bibliotek	54	55	Oförändrat
Museum	50	53	Oförändrat
Spelat brädspel	Saknas	52	
Spelat dator-/mobil-/tv-spel	50	50	Oförändrat
Fornminne	45	44	Oförändrat
Handarbete/hantverk	44	44	Oförändrat
Teater	34	43	Ökat
Lyssnat på ljudbok	43	42	Oförändrat
Rock-/popkonsert	40	41	Oförändrat
Konstutställning	37	41	Ökat
Tecknat/målat	38	39	Oförändrat
Dansat	36	38	Oförändrat
Hemslöjdsmarknad/utställning	28	33	Ökat
Sett på digitala föreställningar/konserter	27	33	Ökat
Spelat musikinstrument	21	22	Oförändrat
Klassisk konsert/opera	18	22	Ökat
Läst någon e-bok	Saknas	22	
Skrivit dagbok/poesi	21	21	Oförändrat
Studiecirkel/kursverksamhet	18	19	Oförändrat
Dansföreställning	13	15	Oförändrat
Sjungit i kör	6	8	Oförändrat
Spelat teater/lajv	3	6	Ökat

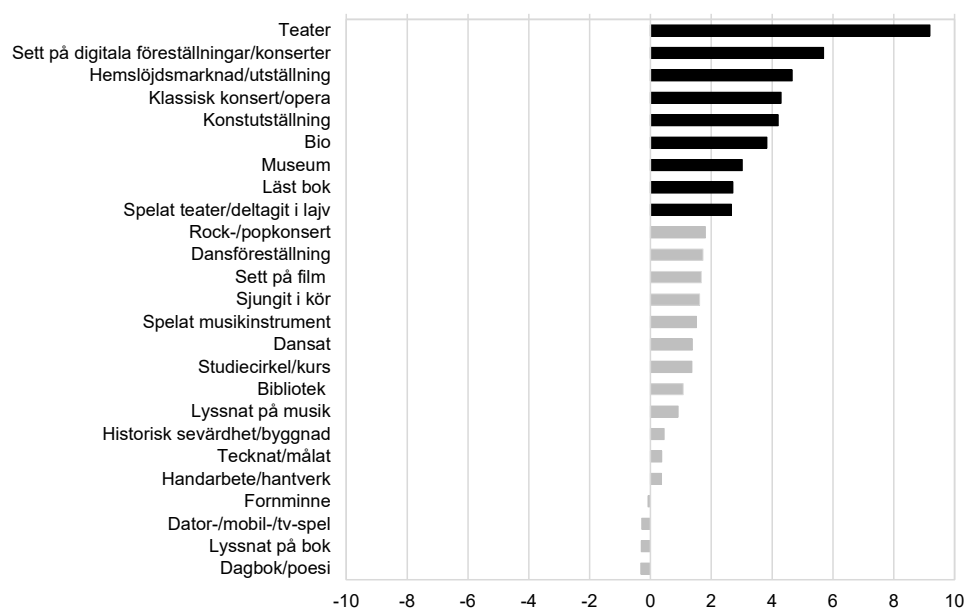
Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2022 och 2023.

Kommentar: Resultaten avser andelen som utövat kulturaktiviteter minst någon gång de senaste 12 månaderna. Om det står "Oförändrat" i den sista kolumnen finns det inga signifikanta skillnader mellan 2022 och 2023.

I figur 2 visas förändringarna i procentenheter i andelen som ägnat sig åt de olika kulturaktiviteterna 2023 jämfört med 2022. Referensperioden för undersökningen 2022 omfattar dock även tidsrymd med restriktioner och rekommendationer och återhämtningen efter pandemin underskattas.

Mest ökar andelen av invånarna som gått på teater, följt av andelen som sett på digitala föreställningar eller konserter och gått på hemslöjdsmarknad eller utställning. Även andelen av invånarna som gått på klassisk konsert eller opera, konstutställning, bio, läst bok och spelat teater eller lajv ökar 2023 jämfört med föregående år. 16 kulturaktiviteter är på ungefär samma nivå 2023 och 2022, vilket illustreras med grå staplar i figuren.

Figur 2. Förändring för 25 kulturaktiviteter 2023 jämfört med 2022, procentenheter

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2022 och 2023.

Kommentar: Resultaten avser andelen som utövat kulturaktiviteter minst någon gång de senaste 12 månaderna.

Förändrade kulturvanor under pandemin

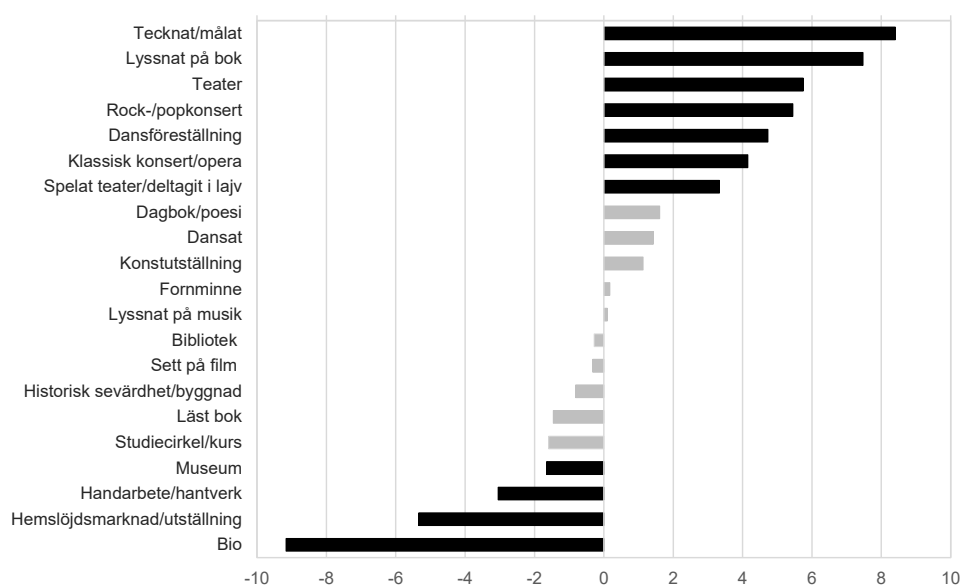
Resultaten visar att invånarnas kulturvanor kännetecknas av stabilitet fram till året före pandemin. De tidsserier som finns för de olika kulturaktiviteterna varierar i längd. För de flesta kulturaktiviteterna omfattar tidsserierna ungefär 15 år, men åtta kulturaktiviteter har tillkommit senare. För fyra kulturaktiviteter finns data ända från 1989 och för ytterligare två kulturaktiviteter från 1999.

Det är tydligt att rekommendationer om social distansering och restriktioner med maxantal för publik och besök under pandemin påverkade invånarnas kulturaktiviteter. Kulturbudet nyttjades i betydligt mindre omfattning, medan eget skapande ökade i början av pandemin, men återgick 2021 till samma nivåer som före pandemin.

Under 2022 ökade nära samtliga besöksaktiviteter och publika aktiviteter igen och flera fortsatte att öka 2023. I figur 3 jämförs utfallet 2019, före pandemin, med 2023, efter pandemin.

De flesta kulturaktiviteterna når 2023 upp till samma eller högre nivåer jämfört med före pandemin. Det gäller dock inte andelen som gått på bio, museum, hemslöjdsmarknad eller utställning samt syssla med handarbete eller hantverk, där andelen minskar. Mest ökar andelen av invånarna som tecknat eller målat, följt av lyssnat på bok samt gått på konsert, teater eller dans. Tio kulturaktiviteter är på ungefär samma nivå 2023 jämfört med före pandemin, vilket illustreras med grå staplar i figuren.

Figur 3. Förändring för 21 kulturaktiviteter 2023 jämfört med 2019, procentenheter

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019 och 2023.

Kommentar: Resultaten avser andelen som utövat kulturaktiviteter minst någon gång de senaste 12 månaderna.

Demografiska, socioekonomiska och geografiska skillnader

Demografiska faktorer

Kvinnors och mäns kulturvanor

Kvinnor ägnade sig i större utsträckning än män åt kultur och av tabell 3 framgår att det bara är spela musikinstrument och se på digitala föreställningar eller konserter som var vanligast bland män.

Det var något vanligare att kvinnor tog del av kulturutbudet än män, exempelvis bibliotek, museer, utställningar och teater. Både kvinnor och män gick dock på bio, rock- eller popkonsert samt besökte historiska sevärdheter eller byggnader och fornminnen i lika stor utsträckning.

Kvinnor skapade mer än män, samt såg mer på tv-serier, läste och lyssnade på böcker. När det gäller eget utövande och spel, var det vanligast att kvinnor dansade, spelade brädspel och deltog i studiecirkel eller kurser. Både kvinnor och män lyssnade på musik, såg på film, sjöng i kör samt spelade teater och dator-, mobil- eller tv-spel i ungefär lika stor utsträckning.

Av resultaten i Kulturanalys rapport om breddat deltagande i kulturlivet framgår att skillnaderna mellan kvinnor och män inte har förändrats över tid för flertalet kulturaktiviteter (Myndigheten för kulturanalys 2023, s. 77).

Tabell 3. Besökt, skapat eller utövat kulturaktiviteter 2023, vanligast bland kvinnor, män eller ingen skillnad

Kulturaktiviteter	Vanligast bland kvinnor eller män 2023
Besöksaktiviteter (6 kulturaktiviteter)	
Bibliotek, museum, konstutställning, hemslöjdsmarknad/utställning	Kvinnor
Historisk sevärdhet/byggnad, fornminne	Ingen skillnad
Bio, föreställningar och konserter (5 kulturaktiviteter)	
Bio, dans, rock-/popkonsert	Ingen skillnad
Teater, klassisk konsert/opera	Kvinnor
Musik och film (4 kulturaktiviteter)	
Lyssnat på musik, sett på film, sett på digitala föreställningar/konserter	Ingen skillnad
Sett på tv-serier	Kvinnor
Läst och lyssnat på böcker (3 kulturaktiviteter)	
Läst bok, läst e-bok och lyssnat på bok	Kvinnor
Eget skapande (3 kulturaktiviteter)	
Handarbete/hantverk, tecknat/målat, skrivit dagbok/poesi	Kvinnor
Eget utövande och spel (7 kulturaktiviteter)	
Dansat, studiecirkel/kurser, spelat brädspel	Kvinnor
Spelat musikinstrument	Män
Sjungit i kör, spelat teater/lajv, spelat dator-/mobil-/tv-spel	Ingen skillnad

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2023.

Kommentar: Tabellen visar om det var vanligast bland kvinnor eller män eller om det inte fanns några skillnader mellan könen när det gällde att ha ägnat sig åt de olika kulturaktiviteterna någon gång under de senaste 12 månaderna 2023.

Äldre ägnade sig åt kultur i mindre utsträckning än yngre

Tabell 4 visar att inga betydande skillnader mellan åldersgrupper kan urskiljas för flera kulturaktiviteter, däribland gå på teater, klassisk konsert eller opera, hemslöjdsmarknad eller utställning, syssla med handarbete eller hantverk och bokläsning. Att lyssna på musik och se på film var också åldersövergripande, men yngre personer gjorde det mer regelbundet. Äldre personer över 65 år lyssnade dock på musik och böcker samt såg på film i mindre utsträckning än yngre. Inga kulturaktiviteter var vanligast i den äldsta åldersgruppen.

Den yngsta åldersgruppen, 16–29 år, förefaller vara mest kulturaktiv när det gäller eget skapande, utövande, spel, samt att besöka bibliotek, gå på bio och rock- eller popkonsert. Att gå på museum och besöka historisk sevärdhet var vanligast i åldersgruppen 30–49 år, medan konstutställningar var vanligast i åldersgruppen 50–64 år.

Av resultaten i Kulturanalys rapport om breddat deltagande i kulturlivet framgår att åldersskillnaderna för flertalet kulturaktiviteter inte förändrats nämnvärt över tid, med undantag av rock- eller popkonsert, där skillnaderna minskar (Myndigheten för kulturanalys, 2023, s. 79).

Tabell 4. Besökt, skapat eller utövat kulturaktiviteter 2023, vanligast i olika åldersgrupper

Kulturaktiviteter	Vanligast i följande åldersgrupper 2023
Besöksaktiviteter (6 kulturaktiviteter)	
Bibliotek	16–29 år
Museum, historisk sevärdhet/byggnad	30–49 år
Fornminne	30–49 år, 50–64 år
Konstutställning	50–64 år
Hemslöjdsmarknad/utställning	Inga skillnader
Bio, föreställningar och konserter (5 kulturaktiviteter)	
Bio, rock-/popkonsert	16–29 år
Dansföreställning	16–29 år, 30–49 år
Teater, klassisk konsert/opera	Inga skillnader
Musik och film (4 kulturaktiviteter)	
Lyssnat på musik, sett på tv-serier, sett på film, sett på digitala föreställningar/konserter	16–29 år
Läst och lyssnat på böcker (3 kulturaktiviteter)	
Lyssnat på bok, läst e-bok	16–29 år, 30–49 år
Läst bok	Inga skillnader
Eget skapande (3 kulturaktiviteter)	
Tecknat/målat, skrivit dagbok/poesi	16–29 år
Handarbete/hantverk	Inga skillnader
Eget utövande och spel (7 kulturaktiviteter)	
Dansat, sjungit i kör, spelat musikinstrument, spelat teater/lajv, studiecirkel/kurser, spelat brädspel, spelat dator-/mobil-/tv-spel	16–29 år

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2023.

Kommentar: Tabellen visar i vilken eller vilka åldersgrupper det var vanligast att ha ägnat sig åt de olika kulturaktiviteterna någon gång under de senaste 12 månaderna 2023.

Socioekonomiska faktorer

Utbildningsnivå har betydelse för kulturellt deltagande

Kulturanalys har tidigare konstaterat att utbildning är den bakgrundsfaktor som vanligen har starkast samband med flest kulturaktiviteter (Myndigheten för kulturanalys, 2017, s. 43). Tabell 5 visar att de flesta kulturaktiviteter var vanligare bland högutbildade än bland personer med kortare utbildning. För vissa kulturaktiviteter är skillnaderna större, medan de är mindre för andra. Det är inga betydande skillnader mellan utbildningsnivåer för fem kulturaktiviteter: gå på dansföreställning, sjunga i kör, spela teater eller lajv, se på tv-serier och digitala föreställningar eller konserter.

Av resultaten i Kulturanalys rapport om breddat deltagande i kulturlivet framgår att skillnaderna mellan utbildningsnivåer varken ökar eller minskar över tid, men att sambandet behöver undersökas ytterligare och även behöver ta hänsyn till utbildningens längd och inriktning (Myndigheten för kulturanalys, 2023, s. 87).

Tabell 5. Besökt, skapat eller utövat kulturaktiviteter, vanligast bland personer med hög, medel eller låg utbildning 2023

Kulturaktiviteter	Vanligast bland personer med hög, medel eller låg utbildning 2023
Besöksaktiviteter (6 kulturaktiviteter)	
Bibliotek, museum, konstutställning, hemslojdsmarknad/utställning, historisk sevärdhet/byggnad, fornminne	Hög
Bio, föreställningar och konserter (5 kulturaktiviteter)	
Bio, teater, rock-/popkonsert, klassisk konsert/opera	Hög
Dansföreställning	Inga skillnader
Musik och film (4 kulturaktiviteter)	
Lyssnat på musik, sett på film	Hög (och medel)
Sett på tv-serier, sett på digitala föreställningar/konserter	Inga skillnader
Läst och lyssnat på bok (3 kulturaktiviteter)	
Läst bok, läst e-bok och lyssnat på bok	Hög
Eget skapande (3 kulturaktiviteter)	
Handarbete/hantverk, tecknat/målat, skrivit dagbok/poesi	Hög
Eget utövande och spel (7 kulturaktiviteter)	
Dansat, spelat musikinstrument, studiecirkel/kurs, spelat brädspel	Hög
Spelat dator-/mobil-/tv-spel	Medel (och hög)
Sjungit i kör, spelat teater/lajv	Inga skillnader

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2023.

Kommentar: Tabellen visar om det var vanligast för personer med hög, medel eller låg utbildning att ha ägnat sig åt de olika kulturaktiviteterna någon gång under de senaste 12 månaderna 2023 eller om inga skillnader kan noteras mellan utbildningsnivåerna.

Inkomstnivå har betydelse för vissa kulturaktiviteter

Resultaten är blandade avseende sambandet mellan hushållsinkomst och invånarnas kulturaktiviteter. Tabell 6 visar att flest kulturaktiviteter var vanligast bland personer som bor i hushåll med hög hushållsinkomst, men fyra kulturaktiviteter var vanligast med låg hushållsinkomst: se på digitala föreställningar eller konserter, skriva dagbok eller poesi, delta i studiecirkel eller kursverksamhet och spela teater eller lajv.

Att ta del av kulturutbudet var vanligast bland personer som bor i hushåll med hög hushållsinkomst, med undantag för att gå på dansföreställning, hemslöjdsmarknad eller utställning. Det var även vanligare att personer som bor i hushåll med hög hushållsinkomst dansade, spelade, läste samt lyssnade på böcker och musik. Det är inga betydande skillnader mellan olika nivåer av hushållsinkomst för att se på tv-serier, film, syssla med handarbete eller hantverk, teckna eller måla, sjunga i kör eller spela musikinstrument.

Av resultaten i Kulturanalys rapport om breddat deltagande i kulturlivet framgår att betydelsen av hushållsinkomst har förändrats för två kulturaktiviteter: skillnaderna mellan inkomstnivåerna har ökat för rock- eller popkonsert och minskat för att besöka museer (Myndigheten för kulturanalys, 2023, s. 84).

Tabell 6. Besökt, skapat eller utövat kulturaktiviteter, vanligast bland personer med hög, medel eller låg hushållsinkomst 2023

Kulturaktiviteter	Vanligast bland personer med hög, medel eller låg hushållsinkomst 2023
Besöksaktiviteter (6 kulturaktiviteter)	
Bibliotek, museum, konstutställning, historiska sevärdheter/byggnader, fornminnen	Hög
Hemslöjdsmarknad/utställning	Inga skillnader
Bio, föreställningar och konserter (5 kulturaktiviteter)	
Bio, teater, rock-/popkonsert, klassisk konsert/opera	Hög
Dansföreställning	Inga skillnader
Musik och film (4 kulturaktiviteter)	
Lyssnat på musik	Hög
Sett på tv-serier, sett på film	Inga skillnader
Sett på digitala föreställningar/konserter	Låg
Läst och lyssnat på bok (3 kulturaktiviteter)	
Läst bok, läst e-bok och lyssnat på bok	Hög
Eget skapande (3 kulturaktiviteter)	
Skrivit dagbok/poesi	Låg
Handarbete/hantverk, tecknat/målat	Inga skillnader
Eget utövande och spel (7 kulturaktiviteter)	
Dansat, spelat dator-/mobil/tv-spel, spelat brädspel	Hög
Studiecirkel/kurs, spelat teater/lajv	Låg
Sjungit i kör, spelat musikinstrument	Inga skillnader

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2023.

Kommentar: Tabellen visar om det var vanligast för personer med hög, medel eller låg hushållsinkomst att ha ägnat sig åt de olika kulturaktiviteterna någon gång under de senaste 12 månaderna 2023 eller om inga skillnader kan noteras mellan inkomstnivåerna.

Geografiska faktorer

Skillnader mellan stad och land består

Invånarnas kulturvanor skiljer sig åt mellan stad och land, där storstadsbor generellt är mer kulturellt aktiva än invånare i tätorter och på landsbygden. Av tabell 7 framgår att den enda kulturaktiviteten som var vanligast på landsbygden var att syssla med handarbete eller hantverk. Vidare saknas betydande skillnader mellan stad och land för att besöka fornminnen, hemslöjdsmarknader eller utställningar, sjunga i kör, samt se på tv-serier, film och digitala föreställningar eller konserter.

Tabell 7. Besökt, skapat eller utövat kulturaktiviteter 2023, vanligast i storstad, tätort eller landsbygd

Kulturaktiviteter	Vanligast i storstad, tätort eller landsbygd 2023
Besöksaktiviteter (6 kulturaktiviteter)	
Bibliotek, museum, konstutställningar, historisk sevärdhet/byggnad	Storstad
Hemslöjdsmarknad/utställning, fornminne	Inga skillnader
Bio, föreställningar och konserter (5 kulturaktiviteter)	
Bio, teater, dansföreställning, rock-/popkonsert, klassisk konsert/opera	Storstad
Musik och film (4 kulturaktiviteter)	
Lyssnat på musik	Storstad
Sett på tv-serier, sett på film, sett digitala föreställningar/konserter	Inga skillnader
Läst och lyssnat på böcker (3 kulturaktiviteter)	
Läst bok, läst e-bok och lyssnat på bok	Storstad
Eget skapande (3 kulturaktiviteter)	
Tecknat/målat, skrivit dagbok/poesi	Storstad
Handarbete/hantverk	Landsbygd
Eget utövande och spel (7 kulturaktiviteter)	
Dansat, spelat musikinstrument, spelat teater/lajv, studiecirkel/kurs, spelat brädspel	Storstad
Spelat dator-/mobil-/tv-spel	Tätort, stad och storstad
Sjungit i kör	Inga skillnader

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2023.

Kommentar: Tabellen visar om det var vanligast bland invånare i storstad, tätort eller landsbygd att ha ägnat sig åt de olika kulturaktiviteterna någon gång de senaste 12 månaderna.

Besöksaktiviteter

Resultat i korthet

- 55 procent **besökte bibliotek** 2023, vilket är en ungefär lika stor andel som 2022 och året före pandemin, 2019.
- 53 procent **gick på museum** 2023, vilket är en ungefär lika stor andel som 2022. Året före pandemin, 2019, var andelen 55 procent.
- 41 procent **gick på konstutställning** 2023, vilket är en ökning jämfört med 2022 då andelen var 37 procent. Året före pandemin, 2019, var andelen 40 procent.
- 33 procent **gick på hemslöjdsmarknad eller utställning** 2023, vilket är en ökning jämfört med 2022, då andelen var 28 procent. Året före pandemin, 2019, var andelen 38 procent.
- 63 procent **besökte historiska sevärdheter eller byggnader** 2023, vilket är en ungefär lika stor andel som 2022 och året före pandemin, 2019.
- 44 procent **besökte fornminnen** 2023, vilket är en ungefär lika stor andel som 2022 och året före pandemin, 2019.

Besöksaktiviteter motsvarar nu nivåerna före pandemin

De populäraste besöksaktiviteterna 2023 var att besöka historiska sevärdheter eller byggnader, vilket 63 procent av invånarna gjorde minst någon gång under året, följt av bibliotek (55 procent) och museer (53 procent). Det är små förändringar i besöksaktiviteter 2023 jämfört med 2022 och före pandemin. Minskningen i besöksaktiviteter under pandemin var således kortvarig. Utifrån ett längre tidsperspektiv är resultaten dock blandade för de olika besöksmålen.

Bibliotek

Biblioteksbesök minskade under 2000-talet jämfört med 1990-talet. Fram till 2005 var andelen invånare som besökt bibliotek 60–69 procent, därefter har andelen varit 50–59 procent utom under pandemin, då andelen var 40 procent. I 2023 års mätning besökte 55 procent av invånarna bibliotek och andelen motsvarar nu nivåerna före pandemin.

Museer

Museibesöken har haft en positiv trend och från 2015 fram till pandemin har andelen invånare som gått på museum varit ungefär 55–60 procent jämfört med 45 procent 2007 när mätningarna startade. Museibesöken minskade dock kraftigt under pandemin till 32 procent. I 2023 års mätning gick 53 procent av invånarna på museum, och andelen når nästan upp till nivåerna före pandemin.

Konstutställningar

Andelen invånare som gått på konstutställning är stabil över tid, med undantag av under pandemin. Från 2015 fram till pandemin gick ungefär 40 procent av invånarna på konstutställning jämfört med 37–38 procent för åren mellan 2007 och 2012. Under pandemin minskade andelen invånare som gått på konstutställning till 25 procent, men den ökade 2022 till 37 procent och 2023 motsvarade andelen nivåerna före pandemin, drygt 40 procent.

Hemslöjdsmarknader eller utställningar

Besök på hemslöjdsmarknader eller utställningar varierar över tid. Från 2016 och fram till pandemin har andelen varit 38–47 procent, att jämföra med 34 procent 2012 när mätningarna startade. Under pandemin minskade andelen av invånarna som gått på hemslöjdsmarknader eller utställningar till 25 procent, men andelen ökade i 2023 års mätning till 33 procent.

Historiska sevärdheter eller byggnader

Andelen invånare som besökt historiska sevärdheter eller byggnader varierar över tid. Mellan 2008 och 2010 besökte 62–65 procent av invånarna historiska sevärdheter eller byggnader, men andelen ökade 2015 till 69 procent och minskade 2019 till 63 procent. Under pandemin minskade andelen av invånarna som besökt historiska sevärdheter eller byggnader till 50 procent, men andelen återgick till tidigare nivåer 2022 och 2023 var andelen 63 procent.

Fornminnen

Det är små förändringar över tid i andelen invånare som besökt fornminnen. Andelen var 44 procent 2008 när mätningarna startade och ökade 2017 till 48 procent, men återgick året därpå till 44 procent. Under pandemin minskade andelen som besökt fornminnen något till 39 procent 2021, men andelen återgick till tidigare nivåer 2022 och 2023 var andelen 44 procent.

Skillnader i besöksvanor 2023

Vissa åldersskillnader samt skillnader mellan kvinnors och mäns besöksvanor

Kvinnor besökte i större utsträckning bibliotek, museer och konstutställningar än män. Det var inga betydande skillnader mellan kvinnor och män för att besöka historiska sevärdheter och fornminnen.

Besöka bibliotek är den enda besöksaktiviteten som var vanligast i den yngsta åldersgruppen, 72 procent jämfört med 43 procent av personer äldre än 65 år. Äldre personer gick även i mindre utsträckning på museer, 42 procent, jämfört med 63 procent i åldersgruppen 30–49 år.

Även att besöka historiska sevärdheter eller byggnader var vanligast i åldersgruppen 30–49 år, 75 procent, att jämföra med 61 procent i den yngsta åldersgruppen och 50 procent för personer äldre än 65 år. Detsamma gäller för att besöka fornminnen, vilket var mindre vanligt i den yngsta och äldsta åldersgruppen, 36–40 procent jämfört med ungefär hälften av personer mellan 30 och 64 år.

Att gå på hemslöjdsmarknader eller utställningar var ungefär lika vanligt i alla åldersgrupper, medan att gå på konstutställningar var vanligast i åldersgruppen 50–64 år, 46 procent jämfört med 37–43 procent i övriga åldersgrupper.

Besöksaktiviteter var vanligast bland högutbildade

Besöksaktiviteter var vanligare bland högutbildade än bland personer med kortare utbildning utan erfarenhet av studier på högskola eller universitet. Skillnaderna mellan utbildningsnivåer är störst för att besöka historiska sevärdheter eller byggnader, 77 procent av högutbildade jämfört med 27 procent av personer med låg utbildning. Det finns även betydande skillnader mellan utbildningsnivåer för att gå på museer, konstutställningar och bibliotek, medan skillnaderna är mindre för att besöka fornminnen och gå på hemslöjdsmarknad eller utställning.

Hushållsinkomst har viss betydelse för besöksvanor

Besöksaktiviteter var något vanligare bland personer som bor i hushåll med hög hushållsinkomst. Skillnaderna mellan inkomstnivåer är störst för att besöka historiska sevärdheter eller byggnader, 79 procent av personer i hushåll med hög hushållsinkomst, 63 procent med medel hushållsinkomst och 45 procent med låg hushållsinkomst. Det finns även vissa skillnader mellan inkomstnivåer för att besöka fornminnen samt gå på museer och konstutställningar, medan skillnaderna är mindre för att besöka bibliotek. När det gäller att gå på hemslöjdsmarknad eller utställningar saknas betydande skillnader mellan inkomstnivåer.

Skillnader i besöksvanor mellan stad och land

Storstadsbor besökte i större utsträckning historiska sevärdheter, bibliotek och museer än invånare i tätorter och på landsbygden. Skillnaderna mellan storstad och landsbygd är störst för att gå på museer och konstutställningar; 73 procent av storstadsborna och 35 procent av invånarna på landsbygden gick på museum under året. Att gå på hemslöjdsmarknad eller utställning är däremot vanligast på landsbygden, 35 procent av invånare på landsbygden och 30 procent av storstadsborna. Det är inga betydande skillnader mellan stad och land för att besöka fornminnen.

Tabeller och diagram

Tabell 8. Besöksvanor för bibliotek, museer, hemslöjdsmarknad/utställning och konstutställning 2019, 2022–2023 samt uppdelat på demografiska, socioekonomiska och geografiska faktorer 2023, andel i procent

	Bibliotek	Museum	Hemslöjdsmarknad/ utställning	Konstutställning
Samtliga 2019	55	55	38	40
Samtliga 2022	54	50	28	37
Samtliga 2023	(55)	(53)	33	41
Kön				
Kvinna	60	56	37	44
Man	49	50	28	37
Ålder				
16–29 år	72	58	(31)	39
30–49 år	68	63	(35)	43
50–64 år	49	56	(31)	46
65–90 år	43	42	(33)	37
Utbildning				
Låg	29	22	26	13
Medel	48	47	30	36
Hög	70	70	38	56
Hushållsinkomst				
Låg	49	42	(30)	32
Medel	53	51	(34)	39
Hög	62	67	(34)	51
Stad och land				
Landsbygd	35	35	(35)	26
Mindre tätort	53	47	(34)	32
Större tätort/stad	58	55	(33)	42
Storstad (Stockholm, Göteborg och Malmö)	65	73	(30)	62

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2023.

Kommentar: Resultaten avser besök minst någon gång de senaste 12 månaderna. Resultat inom parentes för ”Samtliga”, innebär att skillnader jämfört med föregående år inte är signifikanta. Signifikantest för skillnader jämfört med föregående år har inte gjorts för år 2019. Resultat inom parentes för bakgrundsvariabeln ålder innebär att det inte finns några signifikanta skillnader mellan de fyra åldersgrupperna. Resultat inom parentes för bakgrundsvariabeln hushållsinkomst innebär att det inte finns några signifikanta skillnader mellan tre nivåer: låg, medel och hög. Resultat inom parentes för bakgrundsvariabeln stad och land innebär att det inte finns några signifikanta skillnader mellan landsbygd, mindre tätort, större stad och storstad.

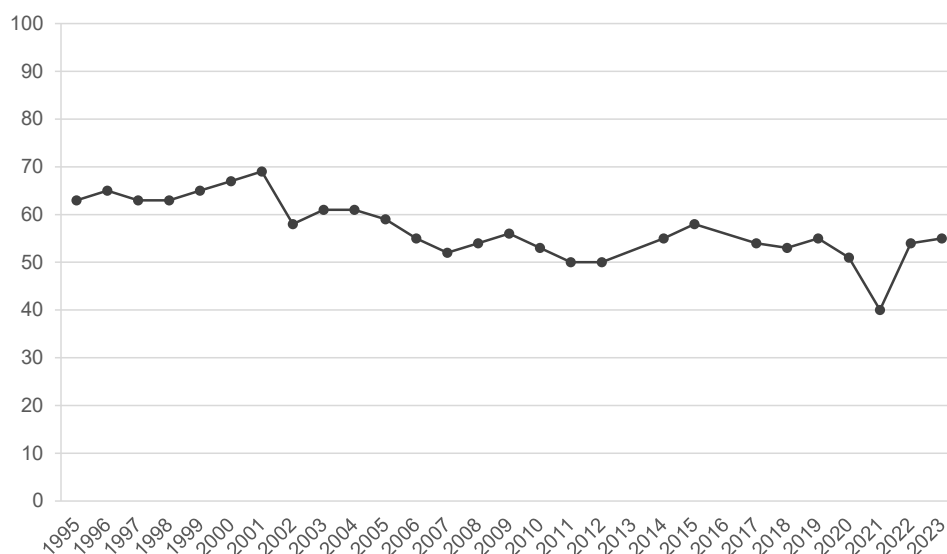
Tabell 9. Besöksvanor för historisk sevärdhet och fornminne 2019, 2022–2023 samt uppdelat på demografiska, socioekonomiska och geografiska faktorer 2023, andel i procent

	Historisk sevärdhet/ byggnad	Fornminne
Samtliga 2019	63	44
Samtliga 2022	62	45
Samtliga 2023	(63)	(44)
Kön		
Kvinna	(63)	(43)
Man	(63)	(46)
Ålder		
16–29 år	61	36
30–49 år	75	49
50–64 år	69	50
65–90 år	50	40
Utbildning		
Låg	27	24
Medel	61	42
Hög	77	54
Hushållsinkomst		
Låg	45	32
Medel	63	43
Hög	79	56
Stad och land		
Landsbygd	53	(46)
Mindre tätort	56	(42)
Större tätort/stad	66	(43)
Storstad (Stockholm, Göteborg och Malmö)	73	(51)

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2023.

Kommentar: Resultaten avser besök minst någon gång de senaste 12 månaderna. Resultat inom parentes för ”Samtliga”, innebär att skillnader jämfört med föregående år inte är signifikanta. Signifikantest för skillnader jämfört med föregående år har inte gjorts för år 2019. Resultat inom parentes för bakgrundsvariabeln kön innebär att det inte finns några signifikanta skillnader mellan kvinnor och män. Resultat inom parentes för bakgrundsvariabeln stad och land innebär att det inte finns några signifikanta skillnader mellan landsbygd, mindre tätort, större stad och storstad.

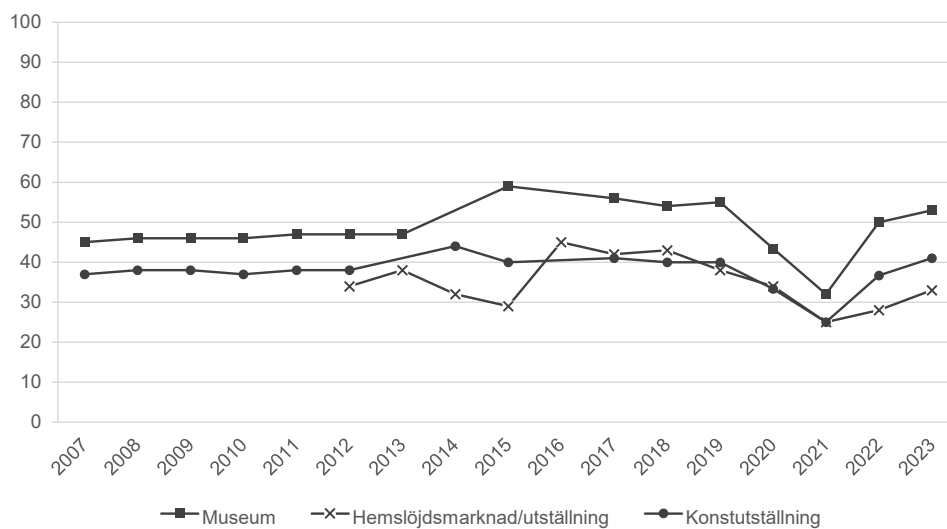
Figur 4. Besökt bibliotek 1995–2023, andel i procent

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 1995–2023.

Kommentar: Resultaten avser besök minst någon gång de senaste 12 månaderna. Data finns även för 1989, 59 procent, men saknas därefter fram till 1994. Data saknas även för 2013 och 2016.

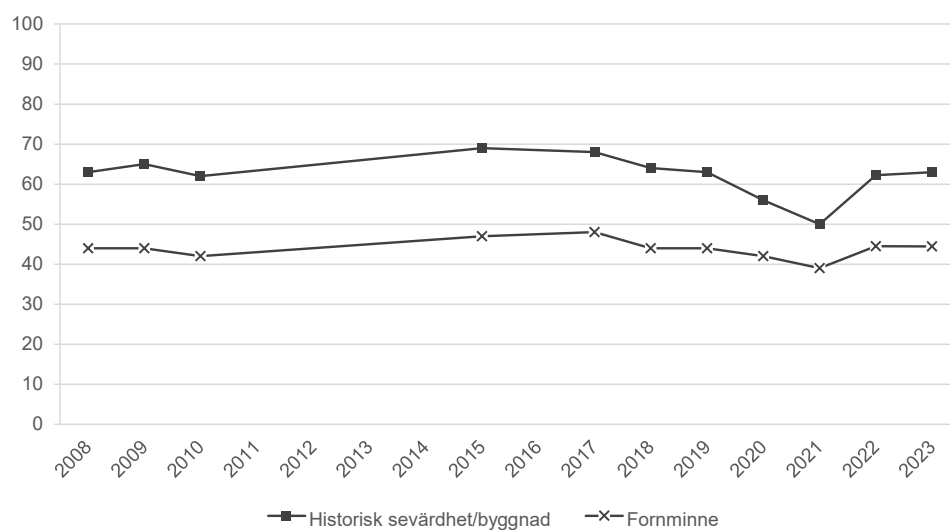
Figur 5. Besöksvanor för museum, hemslöjdsmarknad/utställning och konstutställning 2007–2023, andel i procent

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2007–2023.

Kommentar: Resultaten avser besök minst någon gång de senaste 12 månaderna. Data saknas för 2013 och 2016 för konstutställning samt för 2014 och 2016 för museum. Frågan ställdes från 2012 för hemslöjdsmarknad/utställning.

Figur 6. Besöksvanor för historisk sevärdhet och fornminne 2008–2023, andel i procent

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2008–2023

Kommentar: Resultaten avser besök minst någon gång de senaste 12 månaderna. Data saknas för 2011–2014 samt 2016.

Bio, föreställningar och konserter

Resultat i korthet

- 58 procent **gick på bio** 2023, vilket är en ökning jämfört med 2022 då andelen var 55 procent. Året före pandemin, 2019, var andelen 68 procent.
- 43 procent **gick på teater** 2023, vilket är en ökning jämfört med 2022 då andelen var 34 procent. Året före pandemin, 2019, var andelen 38 procent.
- 15 procent **gick på dansföreställning** 2023, vilket är en ungefär lika stor andel som 2022. Året före pandemin, 2019, var andelen 10 procent.
- 41 procent **gick på rock-/popkonsert** 2023, vilket är en ungefär lika stor andel som 2022. Året före pandemin, 2019, var andelen 36 procent.
- 22 procent **gick på klassisk konsert eller opera** 2023, vilket är en ökning jämfört med 2022 och året före pandemin, 2019, då andelen var 18 procent.

Biobesök når inte upp till samma nivåer som före pandemin

Under 2023 gick 58 procent på bio, vilket är en ökning jämfört med 2022, men andelen når ännu inte upp till samma nivåer som före pandemin, då andelen var 68 procent. Minskningen under pandemin bryter den långsiktiga ökande trenden, då andelen som gått på bio under 1990-talet var ungefär 60 procent, ökade något i början av 2000-talet och uppgick till närmare 70 procent från 2015 fram till pandemin. Biobesök var den kulturaktivitet som minskade mest under pandemin och andelen som gått på bio 2021 var 29 procent.

I en fördjupande rapport om film- och biovanor konstaterar Kulturanalys att unga och storstadsbor har hittat tillbaka till biograferna efter pandemin. Återhämtningen i biovanor efter pandemin är lägst bland äldre, personer med låg utbildning och landsbygdsbor (Myndigheten för kulturanalys 2024, s. 19–20).

Andelen som gått på teater, dans och konsert överträffar nivåerna före pandemin

Redan 2022 hittade publiken tillbaka till teatrar samt dans- och musikscener. År 2023 ökade andelen ytterligare och är nu högre än nivåerna före pandemin. Under 2023 gick 43 procent på teater, 41 procent på rock- eller popkonsert, 22 procent på klassisk konsert eller opera och 15 procent på dansföreställning. Utifrån ett längre tidsperspektiv är resultaten dock blandade för andelen som gått på teater, dans och konserter.

Teater

Under 1990-talet varierade andelen som gått på teater mellan 43 och 48 procent. Andelen var något lägre under 2000-talet, 39–44 procent. Under pandemin minskade andelen som gått på teater kraftigt till 11 procent, men andelen ökade 2022 till 34 procent. I 2023 års mätning var andelen 43 procent, vilket således motsvarar nivåerna under 2000-talet, men är lägre än nivåerna under 1990-talet.

Dansföreställningar

Andelen invånare som gått på dansföreställning varierade mellan 9 och 14 procent från 2007 fram till pandemin, då andelen minskade till 4 procent. Under 2023 gick 15 procent av invånarna på dansföreställning och andelen överträffar nu nivåerna före pandemin och när mätningarna startade 2007.

Rock- eller popkonsert

Under 2000-talet ökade andelen som gått på rock- eller popkonsert något fram till pandemin: andelen var 26 procent 2000 och 36 procent 2019. Under pandemin minskade andelen som gått på rock- eller popkonsert kraftigt till 9 procent, men andelen ökade markant 2022 till 40 procent. I 2023 års mätning var andelen 41 procent, vilket är den högsta noteringen sedan mätningarna startade 1999.

Klassisk konsert eller opera

Andelen invånare som gått på klassisk konsert eller opera var 15–17 procent mellan 2007 och 2011 och 18–19 procent från 2012 fram till pandemin. Under pandemin minskade andelen som gått på klassisk konsert eller opera till 5 procent, men den ökade 2022 till samma nivåer som före pandemin. I 2023 års mätning ökade andelen ytterligare till 22 procent, vilket är nytt rekord.

Skillnader i publika aktiviteter 2023

Vissa åldersskillnader samt skillnader mellan kvinnor och män i publika aktiviteter

Kvinnor gick i större utsträckning på teater, klassisk konsert eller opera än män, medan det inte är några betydande skillnader för att gå på bio, dansföreställning, rock- eller popkonsert.

Yngre personer gick i större utsträckning på bio, dansföreställning och rock- eller popkonsert än äldre, medan det inte är några betydande skillnader mellan åldersgrupperna för att gå på teater och klassisk konsert eller opera. Skillnaderna mellan åldersgrupper är störst för att gå på bio, där andelen var 84 procent av den yngsta åldersgruppen och 41 procent av den äldsta åldersgruppen. Äldre personer över 65 år gick även i betydligt mindre utsträckning på dansföreställning och rock- eller popkonsert, medan skillnaderna är små mellan övriga åldersgrupper.

Bio, teater och konserter var vanligast bland högutbildade

Högutbildade gick i större utsträckning på bio, teater och konserter än personer med kortare utbildning utan erfarenhet av studier på högskola eller universitet. Det är samma mönster för olika nivåer av hushållsinkomst. Det finns inga betydande skillnader mellan utbildnings- och inkomstnivåer för att gå på dansföreläsning.

Skillnaderna mellan utbildnings- och inkomstnivåer är störst för att gå på bio; 73 procent av högutbildade gick på bio jämfört med 25 procent av personer med låg utbildning. När det gäller hushållsinkomst gick 74 procent av personer i hushåll med hög hushållsinkomst på bio jämfört med 44 procent med låg hushållsinkomst.

Storstadsbor gick i större utsträckning på bio, föreläsningar och konserter

Storstadsbor gick i större utsträckning på bio, föreläsningar och konserter än invånare i tätorter och på landsbygden. Skillnaderna mellan stad och land är störst för att gå på teater; 57 procent av storstadsborna gick på teater, jämfört med 46 procent av invånare i större tätorter/städer, 39 procent i mindre tätorter och 28 procent på landsbygden.

Tabeller och diagram

Tabell 10. Gått på bio, teater och dansföreställning 2019, 2022–2023, uppdelat på demografiska, socioekonomiska och geografiska faktorer 2023, andel i procent

	Bio	Teater	Dansföreställning
Samtliga 2019	68	38	10
Samtliga 2022	55	34	13
Samtliga 2023	58	43	(15)
Kön			
Kvinna	(60)	47	(16)
Man	(57)	40	(13)
Ålder			
16–29 år	84	(42)	19
30–49 år	69	(45)	19
50–64 år	59	(48)	15
65–90 år	41	(40)	10
Utbildning			
Låg	25	23	(10)
Medel	58	40	(15)
Hög	71	54	(16)
Hushållsinkomst			
Låg	44	30	(12)
Medel	56	43	(14)
Hög	74	54	(18)
Stad och land			
Landsbygd	42	28	12
Mindre tätort	51	39	11
Större tätort/stad	61	46	15
Storstad (Stockholm, Göteborg och Malmö)	74	57	21

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2023.

Kommentar: Resultaten avser besök minst någon gång de senaste 12 månaderna. Resultat inom parentes för ”Samtliga”, innebär att skillnader jämfört med föregående år inte är signifikanta. Signifikantest för skillnader jämfört med föregående år har inte gjorts för år 2019. Resultat inom parentes för bakgrundsvariabeln kön innebär att det inte finns några signifikanta skillnader mellan kvinnor och män. Resultat inom parentes för bakgrundsvariabeln ålder innebär att det inte finns några signifikanta skillnader mellan de fyra åldersgrupperna. Resultat inom parentes för bakgrundsvariablerna utbildning och hushållsinkomst innebär att det inte finns några signifikanta skillnader mellan tre utbildnings- och inkomstnivåer: låg, medel och hög.

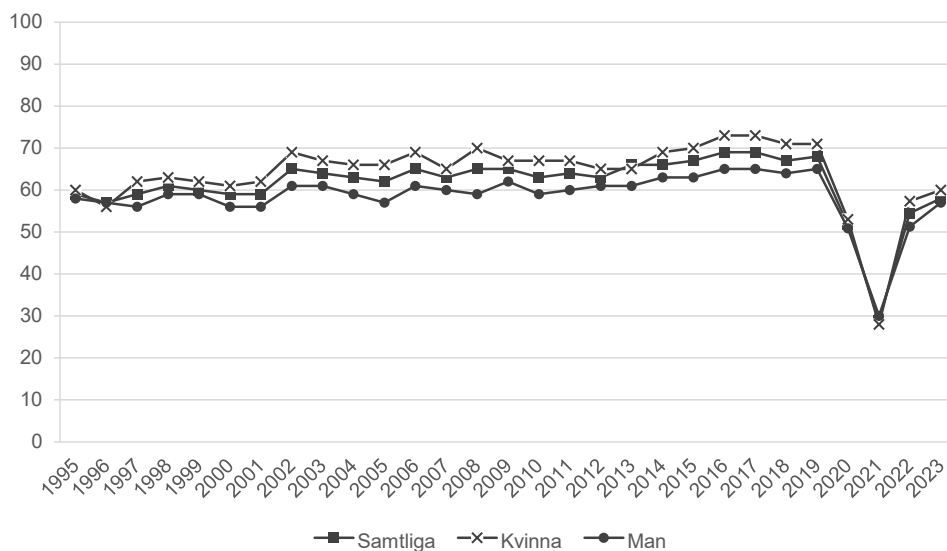
Tabell 11. Gått på rock-/popkonsert och klassisk konsert/opera 2019, 2022–2023, uppdelat på demografiska, socioekonomiska och geografiska faktorer 2023, andel i procent

	Rock-/popkonsert	Klassisk konsert/opera
Samtliga 2019	36	18
Samtliga 2022	40	18
Samtliga 2023	(41)	22
Kön		
Kvinna	(41)	24
Man	(42)	20
Ålder		
16–29 år	56	(20)
30–49 år	51	(20)
50–64 år	51	(23)
65–90 år	22	(23)
Utbildning		
Låg	21	7
Medel	42	18
Hög	48	31
Hushållsinkomst		
Låg	25	18
Medel	42	19
Hög	56	28
Stad och land		
Landsbygd	32	16
Mindre tätort	34	17
Större tätort/stad	43	21
Storstad (Stockholm, Göteborg och Malmö)	54	38

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2023.

Kommentar: Resultaten avser besök minst någon gång de senaste 12 månaderna. Resultat inom parentes för ”Samtliga”, innebär att skillnader jämfört med föregående år inte är signifikanta. Signifikantest för skillnader jämfört med föregående år har inte gjorts för år 2019. Resultat inom parentes för bakgrundsvariabeln kön innebär att det inte finns några signifikanta skillnader mellan kvinnor och män. Resultat inom parentes för bakgrundsvariabeln ålder innebär att det inte finns några signifikanta skillnader mellan de fyra åldersgrupperna.

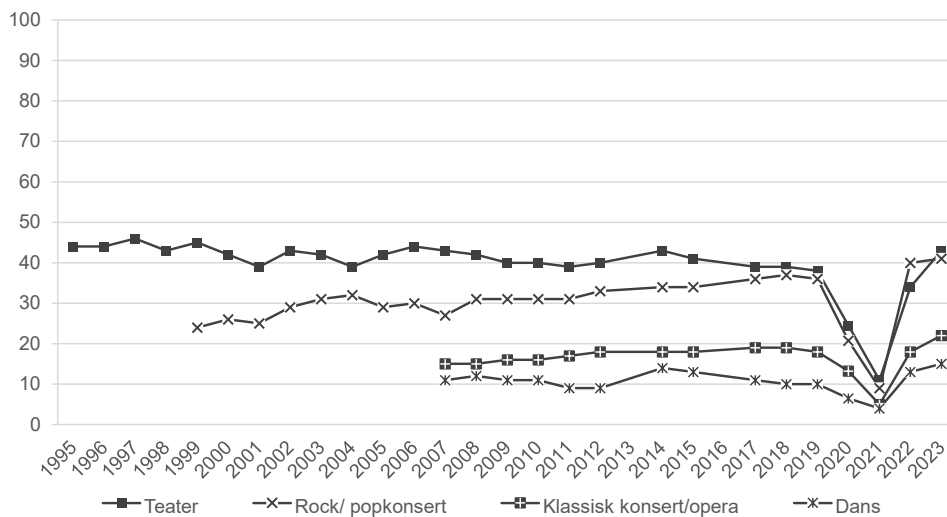
Figur 7. Gått på bio 1995–2023 uppdelat på kön, andel i procent

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 1995–2023.

Kommentar: Resultaten avser andelen som gått på bio minst någon gång de senaste 12 månaderna. Data finns från 1989 i en fristående Excelbilaga till rapporten, men har exkluderats i figuren av utrymmesskäl.

Figur 8. Gått på teater, dansföreställning, rock-/popkonsert och klassisk konsert/opera 1995–2023, andel i procent

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 1995–2023.

Kommentar: Resultaten avser besök minst någon gång de senaste 12 månaderna. Data finns från 1989 för gått på teater i en fristående Excelbilaga till rapporten, men har exkluderats i figuren av utrymmesskäl. Data saknas för 2013 och 2016.

Musik och film

Resultat i korthet

- 96 procent **lyssnade på musik** 2023 och 85 procent gjorde det minst en gång i veckan. Andelen är ungefär lika stor som 2022.
- 94 procent **såg på tv-serier** 2023 och 70 procent gjorde det minst en gång i veckan. Det var första året frågan ställdes i SOM-undersökningen.
- 92 procent **såg på film** 2023 och 47 procent gjorde det minst en gång i veckan. Andelen är ungefär lika stor som 2022.
- 33 procent **såg på digitala föreställningar eller konserter** 2023, vilket är en ökning jämfört med 2022, då andelen var 27 procent.

Stabila musik- och filmvanor

Att lyssna på musik, se på tv-serier och film tar plats i vardagen; 85 procent lyssnade på musik minst varje vecka under 2023, 70 procent såg på tv-serier och 47 procent såg på film. Det är små förändringar över tid för att lyssna på musik och se på film, medan det var första året frågan om tv-serier ingick i SOM-undersökningen.

Under 2023 såg 33 procent av invånarna på föreställningar och konserter digitalt och 4 procent gjorde det minst varje vecka, vilket är en ökning jämfört med 2022.

Skillnader i musik- och filmvanor 2023

Äldre lyssnade på musik och såg på film i mindre utsträckning

Kvinnor och män lyssnade på musik och såg på film i ungefär lika stor utsträckning, medan det var vanligare att kvinnor såg på tv-serier. Mer eller mindre alla under 50 år lyssnade på musik någon gång under det senaste året, medan yngre var mer regelbundna musiklyssnare. De flesta äldre personer över 65 år lyssnade på musik, men i mindre utsträckning än yngre. I den yngsta åldersgruppen, 16–29 år, lyssnade 95 procent på musik varje vecka att jämföra med 77 procent av personer äldre än 65 år. Det är liknande mönster för att se på film och tv-serier.

Vissa skillnader i musik- och filmvanor mellan utbildnings- och inkomstnivåer

Det saknas betydande skillnader mellan utbildnings- och inkomstnivåer för att se på tv-serier, medan vissa skillnader kan noteras för att lyssna på musik och se på film.

Personer med låg utbildning lyssnade på musik och såg på film i något mindre utsträckning än personer med medel eller hög utbildning. Det finns mycket små skillnader mellan personer med medel utbildning (gymnasieexamen eller motsvarande) och hög utbildning (studier på högskola/universitet) både när det gäller andel som lyssnat på musik eller sett på film under det senaste året och andel som mer regelbundet sett på film och lyssnat på musik. Det finns vissa skillnader mellan olika nivåer av hushållsinkomst för att lyssna på musik, medan betydande skillnader saknas för att se på film minst varje vecka.

Inga större skillnader mellan stad och land

Invånare i stad och land såg på film och tv-serier i ungefär lika stor utsträckning, medan det var något vanligare att storstadsbor lyssnade på musik minst varje vecka.

Tabell och diagram

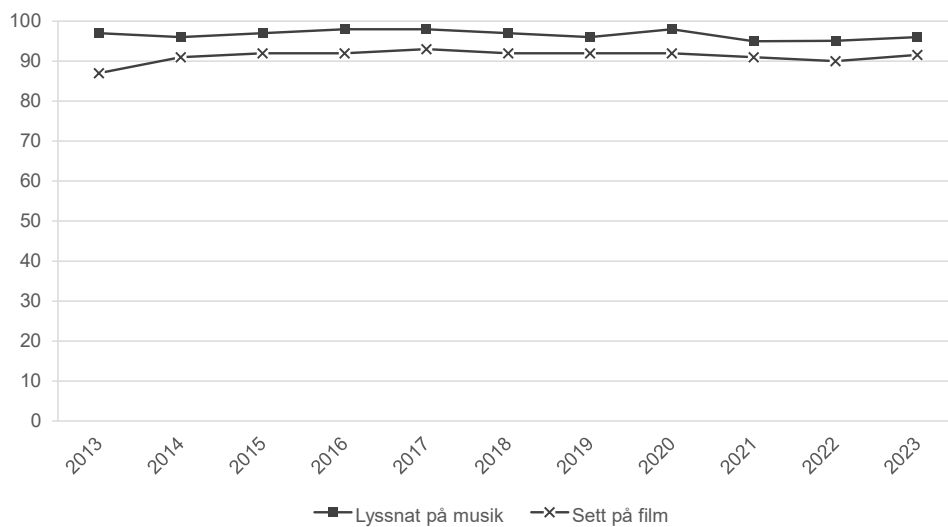
Tabell 12. Lyssnat på musik, sett på digitala föreställningar/konserter, film och tv-serier minst varje vecka 2019, 2022–2023 uppdelat på demografiska, socioekonomiska och geografiska faktorer 2023, andel i procent

	Musik	Digitala föreställningar /konserter	Film	Tv-serier
Samtliga 2019	87	Saknas	51	Saknas
Samtliga 2022	(86)	Saknas	(48)	Saknas
Samtliga 2023	(85)	4	(47)	70
Kön				
Kvinna	(85)	(3)	(48)	75
Man	(86)	(4)	(47)	62
Ålder				
16–29 år	95	5	56	77
30–49 år	90	4	48	72
50–64 år	86	1	53	71
65–90 år	77	4	40	66
Utbildning				
Låg	71	(3)	36	(67)
Medel	86	(4)	49	(70)
Hög	90	(3)	50	(73)
Hushållsinkomst				
Låg	81	6	(46)	(69)
Medel	86	4	(48)	(71)
Hög	90	2	(51)	(72)
Stad och land				
Landsbygd	84	(2)	(44)	(65)
Mindre tätort	81	(2)	(45)	(73)
Större tätort/stad	86	(4)	(49)	(70)
Storstad (Stockholm, Göteborg och Malmö)	90	(6)	(51)	(72)

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2023.

Kommentar: Resultaten avser andelen som lyssnat på musik, sett på film, tv-serier och digitala föreställningar/konserter minst varje vecka under de senaste 12 månaderna. Resultat inom parentes för ”Samtliga”, innebär att skillnader jämfört med föregående år inte är signifikanta. Signifikantest för skillnader jämfört med föregående år har inte gjorts för år 2019. Resultat inom parentes för bakgrundsvariabeln kön innebär att det inte finns några signifikanta skillnader mellan kvinnor och män. Resultat inom parentes för bakgrundsvariablerna utbildning samt hushållsinkomst innebär att det inte finns några signifikanta skillnader mellan nivåerna: låg, medel och hög. Resultat inom parentes för bakgrundsvariabeln stad och land innebär att det inte finns några signifikanta skillnader mellan landsbygd, mindre tätort, större stad och storstad.

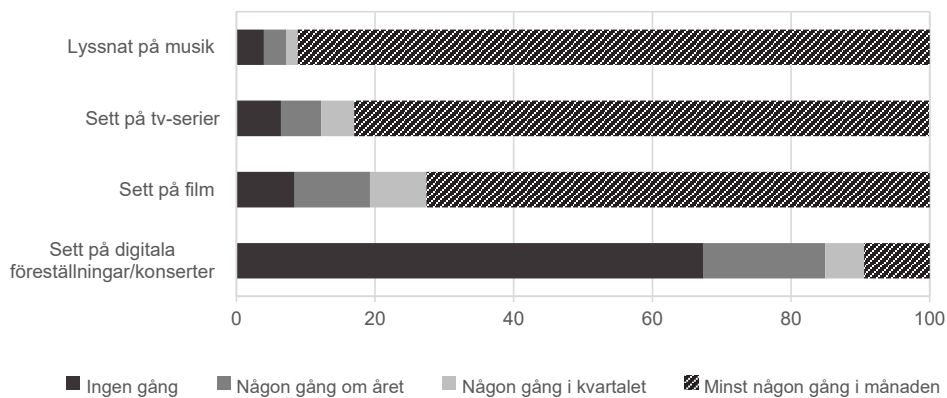
Figur 9. Lyssnat på musik och sett på film 2013–2023, andel i procent

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2013–2023.

Kommentar: Resultaten avser andelen som sett på film minst någon gång de senaste 12 månaderna.

Figur 10. Lyssnat på musik, sett på tv-serier, film och digitala föreställningar/konserter 2023, uppdelat på antal tillfällen, andel i procent

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2023.

Läst och lyssnat på böcker

Resultat i korthet

- 81 procent **läste någon bok** 2023 och 36 procent gjorde det minst varje vecka. Andelen som läst någon bok under det senaste året ökar något jämfört med 2022 och är nu åter på samma nivå som 2019.
- 42 procent **lyssnade på ljudbok** 2023 och 20 procent gjorde det minst varje vecka, vilket är en ungefär lika stor andel som 2022, men en ökning jämfört med 2019.
- 22 procent **läste någon e-bok** 2023 och 6 procent gjorde det minst varje vecka. Kulturanalys har inte bearbetat data för tidigare år för läst någon e-bok.

Läsvanor över tid

Under 2023 läste 81 procent av invånarna någon bok, vilket är en liten ökning jämfört med 2022. När mätningarna startade 1989 var andelen som läst någon bok under det senaste året betydligt högre, 89 procent.

Boklyssnandet har präglats av en positiv trend och har ökat med 2–4 procentenheter per år: från 22 procent 2012 till 43 procent 2022. Andelen är ungefär densamma i 2023 års mätning.

Skillnader i läsvanor 2023

Kvinnor läste och lyssnade på böcker mer än män

Kvinnor läste mer än män och andelen kvinnor som läst minst varje vecka var 43 procent. Andelen män som läst minst varje vecka var 27 procent.

Kvinnor lyssnade även på ljudböcker i större utsträckning än män och andelen kvinnor som lyssnade minst varje vecka var 24 procent jämfört 14 procent av männen.

Äldre läste mer regelbundet än yngre

Äldre personer var mer regelbundna läsare än yngre. Andelen som läst någon bok minst en gång i veckan var 41 procent för personer över 65 år och motsvarande andel var 29 procent för de mellan 16 och 29 år. Det är dock inga betydande skillnader mellan åldersgrupperna för att ha läst någon bok under det senaste året.

Äldre lyssnade i mindre utsträckning på ljudbok

Personer över 65 år lyssnade i mindre utsträckning på ljudbok och läste e-böcker jämfört med yngre. De mest regelbundna boklyssnarna finns i åldersgruppen 30–49 år, där en fjärdedel lyssnade på bok minst en gång i veckan, medan motsvarande andel för äldre personer över 65 år var 11 procent.

Högutbildade läste och lyssnade mer på böcker

Utbildningsnivå har fortsatt betydelse för våra läsvanor. 46 procent av högutbildade läste bok minst varje vecka, medan motsvarande andel för personer med medel utbildning var 29 procent och för personer med låg utbildning 25 procent.

Det finns även skillnader mellan utbildningsnivåer när det gäller att lyssna på ljudböcker och läsa e-böcker. 26 procent av högutbildade lyssnade på böcker minst varje vecka, att jämföra med 9 procent av personer med låg utbildning.

Hushållsinkomst har viss betydelse för våra läsvanor

Det finns inga betydande skillnader mellan inkomstnivåer för regelbundna läsare, men inkomstnivå har viss betydelse för huruvida man läst någon bok senaste året. När det gäller att lyssna på böcker, var det vanligast bland personer i hushåll med hög hushållsinkomst; 24 procent lyssnade på böcker minst varje vecka jämfört med 14 procent av personer i hushåll med låg hushållsinkomst.

Vissa skillnader i läsvanor mellan stad och land

Storstadsbor läste böcker i större utsträckning än invånare i tätorter och på landsbygden, medan resultaten inte är entydiga för att lyssna på böcker.

44 procent av storstadsborna läste bok minst varje vecka jämfört med 24 procent av invånare på landsbygden. Skillnaderna ökar jämfört med föregående år, då andelen som läst bok minskar betydligt bland invånare på landsbygden. Skillnaderna mellan stad och land minskar däremot för regelbundna boklyssnare och var 19–20 procent för invånare i både stad och land. Däremot finns vissa skillnader mellan invånare i stad och land i andelen som lyssnat på bok senaste året.

Tabell och diagram

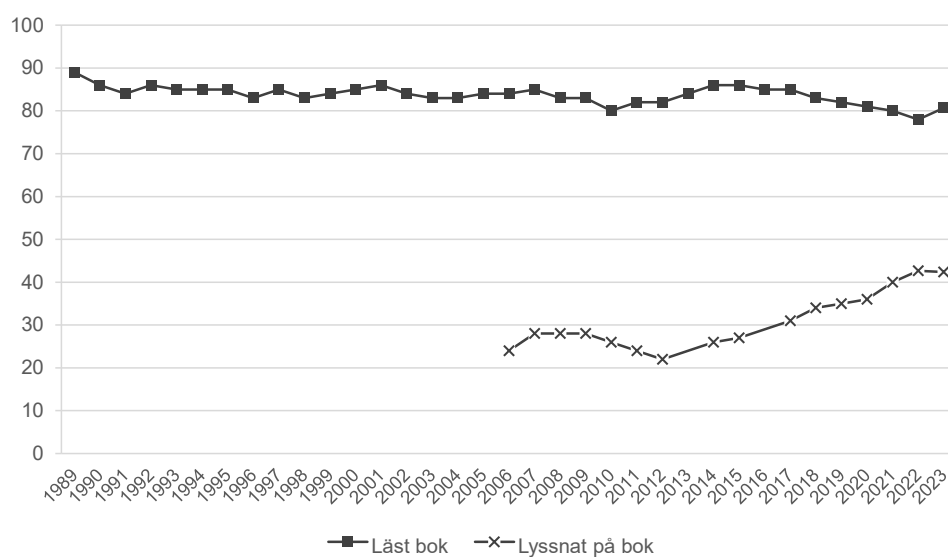
Tabell 13. Läst och lyssnat på bok 2019, 2022–2023 uppdelat på demografiska, socioekonomiska och geografiska faktorer 2023, andel i procent

	Läst bok	Lyssnat på bok	Läst e-bok
Samtliga 2019	82	35	Saknas
Samtliga 2022	(78)	(43)	Saknas
Samtliga 2023	81	(42)	22
Kön			
Kvinna	88	47	25
Man	73	37	20
Ålder			
16–29 år	(84)	57	35
30–49 år	(80)	56	32
50–64 år	(82)	47	21
65–90 år	(79)	24	11
Utbildning			
Låg	62	18	8
Medel	78	40	17
Hög	91	54	33
Hushållsinkomst			
Låg	75	29	20
Medel	80	43	21
Hög	86	53	27
Stad och land			
Landsbygd	68	35	15
Mindre tätort	80	42	18
Större tätort/stad	82	43	22
Storstad (Stockholm, Göteborg och Malmö)	88	47	34

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2023.

Kommentar: Resultaten avser andelen som läst och lyssnat på bok minst någon gång de senaste 12 månaderna. Resultat inom parentes för "Samtliga" innebär att skillnader jämfört med föregående år inte är signifikanta. Signifikanstest för skillnader jämfört med föregående år har inte gjorts för år 2019. Resultat inom parentes för bakgrundsvariabeln ålder innebär att det inte finns några signifikanta skillnader mellan de fyra åldersgrupperna.

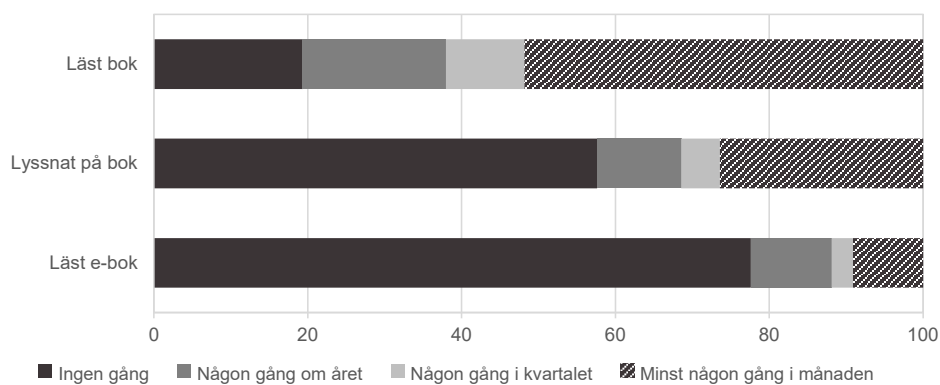
Figur 11. Läst och lyssnat på bok 1989–2023, andel i procent

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 1989–2023.

Kommentar: Resultaten avser andelen som läst och lyssnat på bok minst någon gång under de senaste 12 månaderna. Data saknas för 2013 och 2016 för lyssnat på bok.

Figur 12. Läst och lyssnat på bok 2023 uppdelat på antal tillfällen

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2023.

Eget skapande

Resultat i korthet

- 44 procent **sysslade med handarbete eller hantverk** 2023, och 23 procent gjorde det minst någon gång i månaden, vilket är en lika stor andel som 2022 och en minskning jämfört med 2019.
- 39 procent **tecknade eller målade** 2023, och 18 procent gjorde det minst någon gång i månaden, vilket är en lika stor andel som 2022 och en ökning jämfört med 2019.
- 21 procent **skrev dagbok eller poesi** 2023, och 12 procent skrev minst någon gång i månaden, vilket är en ungefär lika stor andel som 2022 och 2019.

Små förändringar över tid i eget skapande

Under 2023 var den vanligaste skapande aktiviteten att syssla med handarbete eller hantverk, vilket 44 procent ägnade sig åt. Det är dock den lägsta andelen sedan 2007, men det är ändå en relativt liten avvikelse, då andelen tidigare varit mellan 45 och 55 procent.

Under 2023 tecknade eller målade 39 procent av invånarna, vilket är den högsta nivån sedan mätningen startade 2007, då andelen var 26 procent. Andelen som skrivit dagbok eller poesi var 21 procent 2023, vilket är en ungefär lika stor andel som 2022. Sedan 2007 har andelen varierat mellan 19 och 24 procent.

Skillnader i eget skapande 2023

Kvinnor skapade mer än män

Det var vanligare att kvinnor ägnade sig åt eget skapande; 50 procent sysslade med handarbete eller hantverk jämfört med 37 procent av männen, 48 procent av kvinnorna tecknade eller målade jämfört med 29 procent av männen och 28 procent av kvinnorna skrev dagbok eller poesi jämfört med 12 procent av männen.

Yngre skapade mer än äldre

Det var vanligare att yngre tecknade, målade, skrev dagbok eller poesi än äldre. Av yngre personer mellan 16–29 år tecknade eller målade 67 procent, jämfört med 20 procent av personer äldre än 65 år. Betydande skillnader mellan åldersgrupper saknas dock för att syssla med handarbete eller hantverk.

Vissa skillnader mellan utbildnings- och inkomstnivåer i eget skapande

Utbildningsnivå har viss betydelse för eget skapande, vilket var mindre vanligt bland personer med låg utbildning. Det är dock små skillnader mellan personer med medel och hög utbildning för att syssla med handarbete eller hantverk (45 och 46 procent) samt teckna eller måla (41 och 44 procent).

Betydande skillnader saknas mellan olika nivåer av hushållsinkomst för att syssla med handarbete eller hantverk samt att teckna eller måla. Att skriva dagbok eller poesi var dock vanligare bland personer som bor i hushåll med låg hushållsinkomst: 29 procent jämfört med 18 procent av med medel hushållsinkomst och 17 procent med hög hushållsinkomst.

Skillnader i eget skapande mellan stad och land

Storstadsbor ägnade sig i något större utsträckning åt att teckna eller måla samt att skriva dagbok eller poesi jämfört med människor på landsbygd, tätort eller mindre städer. Det omvända gäller för att syssla med handarbete eller hantverk, vilket var vanligast på landsbygden: 55 procent jämfört med 42 procent av storstadsborna.

Tabell och diagram

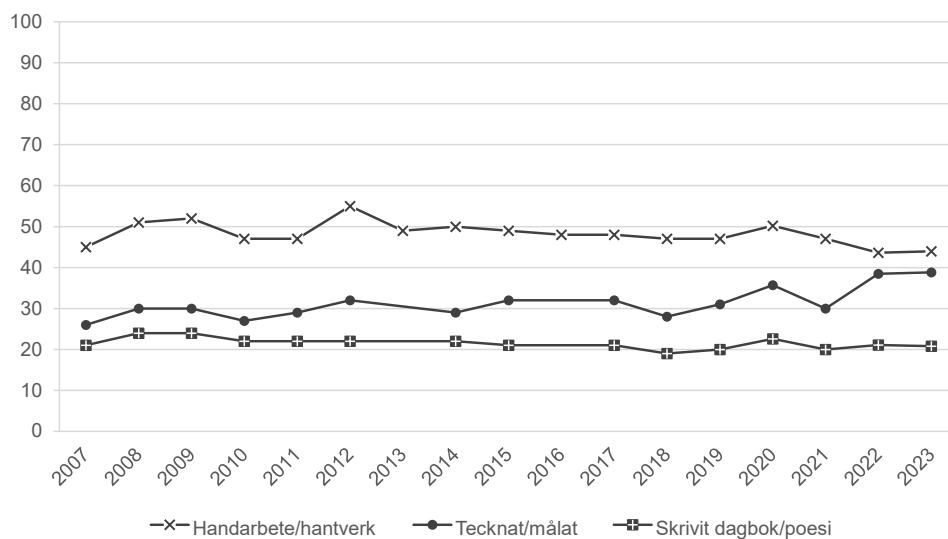
Tabell 14. Eget skapande 2019, 2022–2023 uppdelat på demografiska, socioekonomiska och geografiska faktorer 2023, andel i procent

	Handarbete/ hantverk	Tecknat /målat	Skrivit dagbok/ poesi
Samtliga 2019	47	31	20
Samtliga 2022	(44)	38	(21)
Samtliga 2023	(44)	(39)	(21)
Kön			
Kvinna	50	48	28
Man	37	29	12
Ålder			
16–29 år	(48)	67	37
30–49 år	(45)	56	22
50–64 år	(41)	33	15
65–90 år	(44)	20	17
Utbildning			
Låg	36	18	16
Medel	45	41	18
Hög	46	44	25
Hushållsinkomst			
Låg	(44)	(39)	29
Medel	(47)	(37)	18
Hög	(42)	(42)	17
Stad/ och land			
Landsbygd	55	36	13
Mindre tätort	41	33	20
Större tätort/stad	43	40	21
Storstad (Stockholm, Göteborg och Malmö)	42	45	27

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2023.

Kommentar: Resultaten avser andelen som ägnat sig åt eget skapande minst någon gång de senaste 12 månaderna. Resultat inom parentes för ”Samtliga” innebär att skillnader jämfört med föregående år inte är signifikanta. Signifikantest för skillnader jämfört med föregående år har inte gjorts för år 2019. Resultat inom parentes för bakgrundsvariabeln ålder innebär att det inte finns några signifikanta skillnader mellan de fyra åldersgrupperna. Resultat inom parentes för bakgrundsvariabeln hushållsinkomst innebär att det inte finns några signifikanta skillnader mellan tre nivåer: låg, medel och hög.

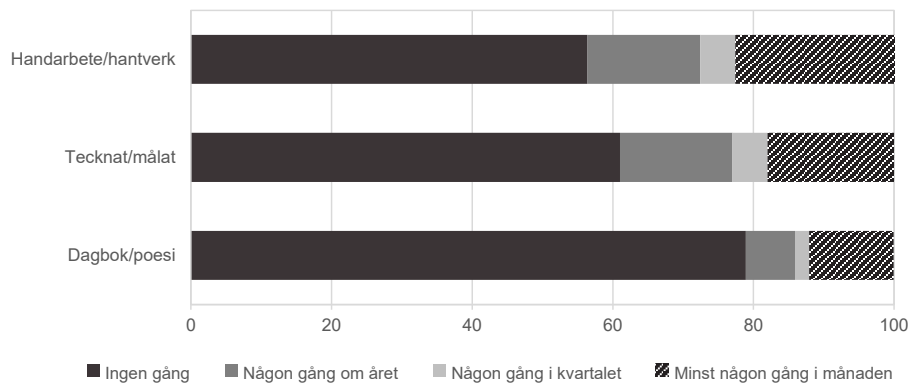
Figur 13. Eget skapande 2007–2023 (handarbete/hantverk, tecknat/målat, skrivit dagbok/poesi), andel i procent

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2007–2023.

Kommentar: Resultaten avser andelen som ägnat sig åt eget skapande minst någon gång under de senaste 12 månaderna. Data saknas för 2013 och 2016 för tecknat/målat och skriva dagbok/poesi.

Figur 14. Eget skapande 2023 uppdelat på antal tillfällen (handarbete/hantverk, tecknat/målat, skrivit dagbok/poesi), andel i procent

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2023.

Eget utövande och spel

Resultat i korthet

- 38 procent **dansade** 2023, och 14 procent dansade minst någon gång i månaden, vilket är en ungefär lika stor andel som 2022 och 2019.
- 22 procent **spelade musikinstrument** 2023, och 11 procent spelade minst någon gång i månaden, vilket är en ungefär lika stor andel som 2022. Frågan ställdes inte i nuvarande utformning året före pandemin.
- 8 procent **sjöng i kör** 2023, och 4 procent sjöng minst någon gång i månaden, vilket är en ungefär lika stor andel som 2022. Frågan ställdes inte i nuvarande utformning året före pandemin.
- 6 procent **spelade teater eller deltog i lajv** 2023, vilket är en ökning jämfört med 2022 och 2019, då andelen var 2–3 procent.
- 19 procent **deltog i studiecirkel eller kursverksamhet** 2023, och 9 procent deltog minst någon gång i månaden, vilket är en ungefär lika stor andel som 2022, men något lägre andel än 2019.
- 50 procent **spelade dator-, mobil- eller tv-spel** 2023, och 37 procent spelade minst någon gång i månaden, vilket är en ungefär lika stor andel som 2022. Frågan ställdes inte i nuvarande utformning året före pandemin.
- 52 procent **spelade brädspel** 2023 och 21 procent spelade minst någon gång i månaden. Det var första året frågan ställdes i SOM-undersökningen.

Små förändringar över tid i eget utövande

Eget utövande var i stort sett oförändrat 2023 jämfört med 2022 och för de flesta aktiviteter är det små förändringar över tid.

Under pandemin minskade andelen som dansat under det senaste året till 28 procent, men andelen återgick 2022 till samma nivåer som före pandemin och var 38 procent 2023. Även andelen som sjungit i kör ökade, från 4 procent under pandemin till 8 procent 2023, och den motsvarar nu ungefär andelen 2007. Det saknas jämförbara uppgifter mellan åren 2014 och 2020, eftersom frågan ställdes samlat för både sjungit i kör och spelat musikinstrument. Andelen som spelat musikinstrument är relativt stabil för de år frågan ställdes i SOM-undersökningen och varierar mellan 19 procent 2007, 23 procent 2012 och 22 procent 2023.

För deltagande i studiecirkel/kurs kan en mer långsiktig negativ trend anas, där andelen minskat från runt 25–30 procent i början av 2010-talet till under 20 procent sedan 2017. År 2023 var andelen 19 procent.

Skillnader i eget utövande 2023

Vissa skillnader i eget utövande mellan kvinnor och män

Både kvinnor och män utövade kultur, men det är skillnader mellan könen för de olika kulturaktiviteterna, utom för att sjunga i kör och spela teater eller lajv där betydande skillnader saknas. Skillnaderna mellan kvinnor och män är störst för att dansa, 47 procent av kvinnorna dansade jämfört med 28 procent av männen. Det var vidare vanligare att kvinnor deltog i studiecirkel, medan män i större utsträckning spelade musikinstrument.

När det gäller spel, spelade kvinnor i större utsträckning brädspel, medan kvinnor och män spelade dator-, mobil- eller tv-spel i ungefär lika stor utsträckning.

Unga utövade kultur i större utsträckning än äldre

Det var vanligare att yngre personer spelade och utövade de olika kulturaktiviteterna än äldre. För samtliga aktiviteter var andelen som utövat kultur högst i den yngsta åldersgruppen, 16–29 år. Ju högre ålder, desto lägre andel som spelat och utövat kultur. Skillnaderna mellan den yngsta och den äldsta åldersgruppen är störst för att spela dator-, mobil- eller tv-spel, där 89 procent av personer under 30 år spelat, att jämföra med 26 procent av personer över 65 år. Skillnaderna är även stora mellan yngre och äldre för aktiviteterna dansat, spelat instrument och spelat brädspel.

Utbildnings- och inkomstnivå har viss betydelse för eget utövande

Utbildnings- och inkomstnivå har betydelse för vissa aktiviteter inom eget utövande och spel, men betydande skillnader saknas för att sjunga i kör och spela teater eller lajv. Personer med hög utbildning och som bor i hushåll med hög hushållsinkomst dansade samt spelade musikinstrument och brädspel i större utsträckning än personer med lägre utbildnings- och inkomstnivåer. Att spela dator-, mobil- och tv-spel var vanligast bland personer med medel och hög utbildning i hushåll med hög hushållsinkomst. Det var vanligast att personer med hög utbildning deltog i studiecirklar/kursverksamhet, medan personer som bor i hushåll med låg hushållsinkomst deltog i större utsträckning än medel och hög hushållsinkomst.

Skillnader mellan stad och land

Storstadsbor utövade kultur och spelade spel i något större utsträckning än invånare på landsbygden, med undantag av att sjunga i kör, där betydande skillnader saknas mellan stad och land. Skillnaderna är störst för att dansa; 50 procent av storstadsborna dansade jämfört med 27 procent av invånare på landsbygden. Skillnaderna mellan stad och land är mindre för övriga aktiviteter inom eget utövande och spel.

Tabeller och diagram

Tabell 15. Eget utövande 2019, 2022–2023 uppdelat på demografiska, socioekonomiska och geografiska faktorer 2023, andel i procent

	Dansat	Sjungit i kör	Spelat instrument	Spelat teater/deltagit i lajv	Studiecirkel/kurser
Samtliga 2019	37	saknas	saknas	2	21
Samtliga 2022	36	6	(21)	(3)	(18)
Samtliga 2023	(38)	(8)	(22)	6	(19)
Kön					
Kvinna	47	(8)	19	(5)	22
Man	28	(8)	27	(7)	16
Ålder					
16–29 år	59	14	40	14	32
30–49 år	53	10	30	7	21
50–64 år	38	6	18	4	15
65–90 år	19	6	14	3	17
Utbildning					
Låg	17	(5)	12	(3)	11
Medel	37	(7)	20	(6)	17
Hög	45	(9)	28	(6)	24
Hushållsinkomst					
Låg	34	(9)	(21)	9	23
Medel	34	(7)	(22)	5	19
Hög	47	(7)	(25)	5	17
Stad och land					
Landsbygd	27	(6)	17	3	18
Mindre tätort	33	(9)	22	4	16
Större tätort/stad	38	(7)	23	6	20
Storstad (Stockholm, Göteborg och Malmö)	50	(9)	26	9	23

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2023.

Kommentar: Resultaten avser andelen som ägnat sig åt eget utövande minst någon gång de senaste 12 månaderna. Resultat inom parentes för ”Samtliga” innebär att skillnader jämfört med föregående år inte är signifikanta. Signifikantest för skillnader jämfört med föregående år har inte gjorts för år 2019. Resultat inom parentes för bakgrundsvariabeln kön innebär att det inte finns några signifikanta skillnader mellan kvinnor och män. Resultat inom parentes för bakgrundsvariablerna utbildning och hushållsinkomst innebär att det inte finns några signifikanta skillnader mellan tre nivåer: låg, medel och hög.

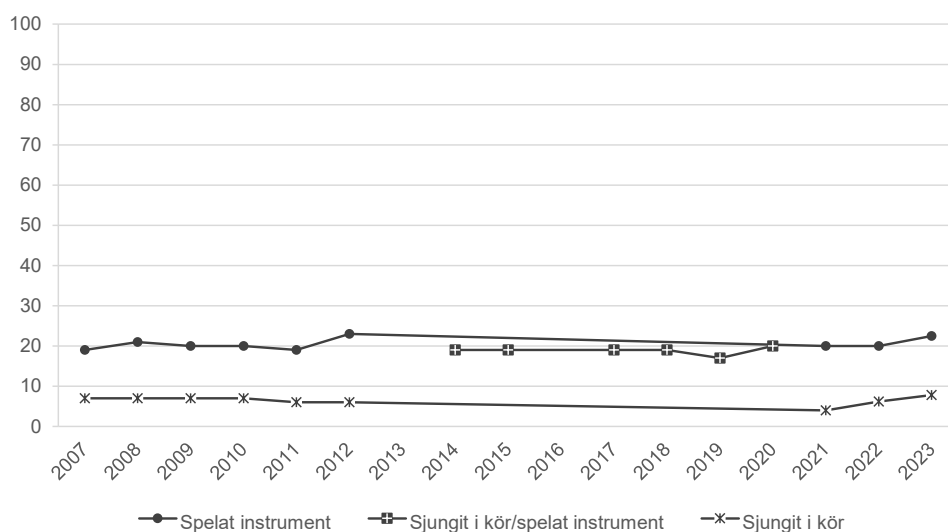
Tabell 16. Spelat brädspel, dator-/mobil-/tv-spel uppdelat på demografiska, socioekonomiska och geografiska faktorer 2023

	Spelat brädspel	Spelat dator-/mobil- /tv-spel
Samtliga 2023	52	50
Kön		
Kvinna	56	(49)
Man	49	(51)
Ålder		
16–29 år	80	89
30–49 år	78	69
50–64 år	54	45
65–90 år	23	26
Utbildning		
Låg	26	34
Medel	53	54
Hög	61	52
Hushållsinkomst		
Låg	36	45
Medel	51	50
Hög	69	58
Stad och land		
Landsbygd	46	41
Mindre tätort	50	51
Större tätort/stad	52	52
Storstad (Stockholm, Göteborg och Malmö)	60	50

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2023.

Kommentar: Resultaten avser andelen som ägnat sig åt eget utövande minst någon gång de senaste 12 månaderna. Resultat inom parentes för bakgrundsvariabeln kön innebär att det inte finns några signifikanta skillnader mellan kvinnor och män.

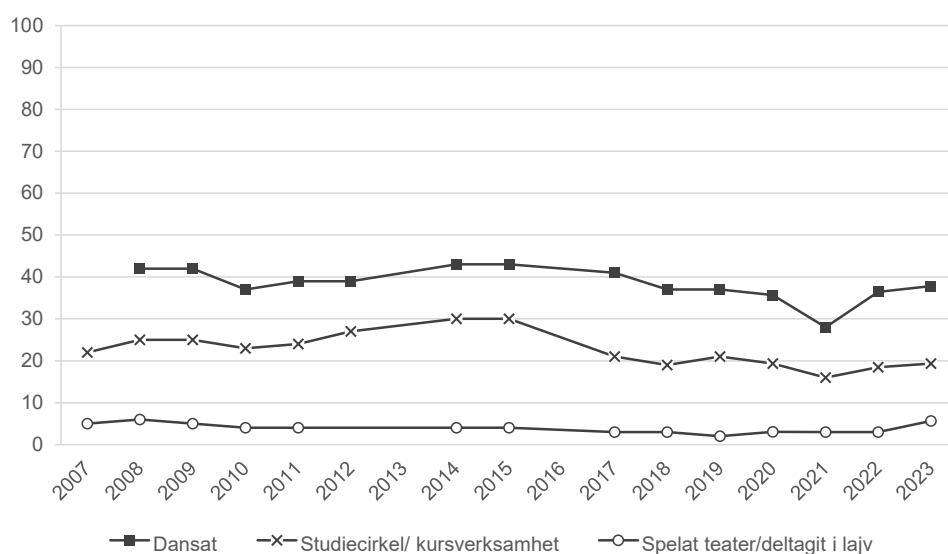
Figur 15. Sjungit i kör och spelat musikinstrument 2007–2023, andel i procent

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2007–2023.

Kommentar: Resultaten avser andelen som sjungit i kör och spelat musikinstrument minst någon gång de senaste 12 månaderna. Frågan ställdes separat för aktiviteterna sjungit i kör och spelat musikinstrument 2007–2012 samt 2021. Frågan ställdes samlat för aktiviteterna sjungit i kör och spelat musikinstrument 2014–2020. Data saknas för 2013 och 2016.

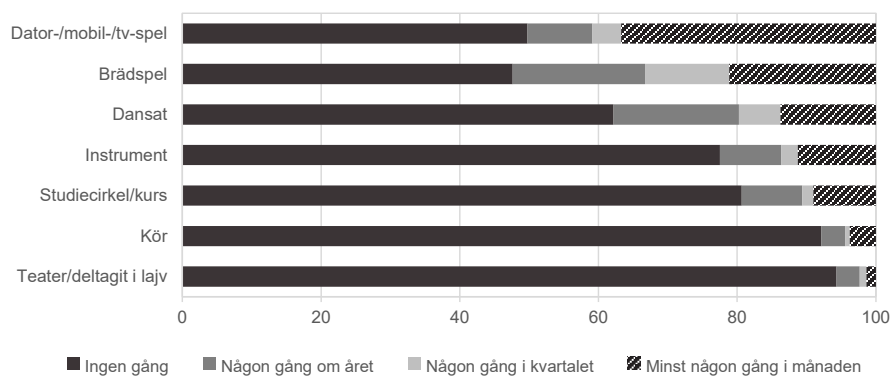
Figur 16. Dansat, spelat teater/deltagit i lajv och deltagit i studiecirkel/kurs 2007–2023, andel i procent

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2007–2023.

Kommentar: Resultaten avser andelen som dansat, spelat teater/deltagit i lajv och deltagit i studiecirkel/kursverksamhet minst någon gång de senaste 12 månaderna. Data saknas för 2013 och 2016.

Figur 17. Eget utövande och spel uppdelat på antal tillfällen 2023, andel i procent

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2023.

Referenser

Myndigheten för kulturanalys (2024). *Film- och biovanor: Fördjupande rapport om kulturvanor inom film och bio*. Kulturfakta 2024:2. Göteborg: Myndigheten för kulturanalys.

Myndigheten för kulturanalys (2023). *Att bredda deltagandet i kulturlivet: Hinder och möjligheter*. Rapport 2023:2. Göteborg: Myndigheten för kulturanalys.

Myndigheten för kulturanalys (2017). *Kulturvanor: Socioekonomiska analyser och tidstrender*. Kulturfakta 2017:2. Stockholm: Myndigheten för kulturanalys.

Proposition 2009/10:3. *Tid för kultur*.

SOM-institutet (2024a). *Den nationella SOM-undersökningen 2023: En metodöversikt*. SOM-rapport nr 2024:4. SOM-institutet vid Göteborgs universitet.

SOM-institutet (2024b). *Frågeformulär och kodböcker*. Tillgänglig: www.gu.se/sites/default/files/2024-04/Riks-6%202023.pdf (Hämtad 2024-05-21).

SOM-institutet (2024c). *Kulturvanor i Sverige 1987–2023*. SOM-rapport nr 2024:18. SOM-institutet vid Göteborgs universitet.

www.kulturanalys.se